

ÅRSREDOVISNING 2001

RÄDDNINGSG
VERKET

Årsredovisning 2001

© 2001 Räddningsverket, Karlstad
Utarbetad av Informationssekretariatet
i samarbete med ekonomienheten
Utgivningsår 2002 års utgåva
Beställningsnummer 199-094/02
ISBN 91-7253-151-7
Typsnitt Helvetica och Times New Roman
Papper Omslag: 300 g Magno Star. Inlaga: 135 g Magno Satin
Tryck Sjuhärads Tryckeri AB

Årsredovisning 2001

Innehållsförteckning

Förord	4
Samlad översikt	6
Verksamhetsgren Förebyggande och förberedande åtgärder	12
Verksamhetsgren Genomförande av räddningsinsatser	30
Verksamhetsgren Åtgärder efter räddningsinsatser	32
Verksamhetsgren Internationellt arbete	36
Verksamhetsgren Befolkningsskydd och räddningstjänst	42
Verksamhetsgren Särskild återrapporering	54
Finansiell redovisning	60

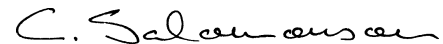
Förord

Räddningsverket lägger ännu ett verksamhetsår till handlingarna. Ett år som kännetecknats av det omfattande arbete som bedrivits för att utreda, förbereda och genomföra förändringar för ett vidgat säkerhetstänkande inom området skydd mot olyckor.

Jag tänker då främst på utredningen om reformerad räddningstjänstlagstiftning, som nu resulterat i ett betänkande med förslag till lag om skydd mot olyckor som kan föranleda räddningsinsatser. Verket har också redovisat ett förslag till reformerat utbildningssystem för räddningstjänstens personal och även fått uppdraget att förbereda införandet av den nya

utbildningen. Vi har också utrett och fått regeringens uppdrag att i Karlskoga påbörja uppbyggnaden av ett nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor. En förändring som också stärker oss inför framtiden är den överföring av Sprängämnesinspektionens uppgifter till Räddningsverket som genomfördes under hösten.

Sammanfattningsvis är det min bedömning att vi det gångna året tagit flera betydande steg mot ett vidgat säkerhetstänkande inom området skydd mot olyckor och att vi i Räddningsverket står väl rustade att möta de spännande utmaningar som det för med sig.

Christina Salomonson
Generaldirektör

Samlad översikt

Väsentliga händelser

Räddningsverkets verksamhet och organisation har under det gångna året präglats av stora förändrings- och utvecklingsarbeten.

Integrering av SÄI

Sprängämnesinspektionens, SÄI, uppgifter har överförts till Räddningsverket och integrerats i verkets verksamhet och organisation. Verksamheten bedrivs i en nybildad avdelning för brandfarliga och explosiva varor.

Ny utbildning för skydd mot olyckor

På regeringens uppdrag har verket utrett och i rapporten *Utbildning för skydd mot olyckor* lämnat förslag till ny utbildning för den kommunala räddningstjänstens personal. Utbildningen ska i första hand stödja kommunernas tillämpning av föreslagen ny lagstiftning för skydd mot olyckor. Införandet av den nya utbildningen innebär att verkets utbildningsverksamhet i allt större utsträckning kommer att domineras av utbildning för kommunernas säkerhetsarbete medan civilpliktsutbildningen reduceras.

Miljöcertifieringen avklarad

Efter fyra års utvecklingsarbete har Räddningsverkets miljöledningssystem certifierats enligt ISO 14001. Räddningsverket är

den första centrala statliga myndighet som certifierats enligt denna standard. Det fortsatta förbättringsarbetet kommer framför allt att ägnas åt verksamhetens indirekta miljöpåverkan, det vill säga hur verket genom utvecklings-, förvaltnings- och utbildningsverksamhet kan påverka andra aktörer att skydda miljön framför allt från effekterna av olyckor. Ledningssystemet kommer också att vidareutvecklas så att åtgärder rörande miljö, hälsa och säkerhet hanteras integrerat i ett och samma ledningssystem.

Barents Rescue

Verket har i samverkan med ansvariga svenska myndigheter genomfört kärnenergi-beredskapsövningen Barents Rescue, en av de största internationella räddningstjänstövningarna på svensk mark. Övningen genomfördes i Partnerskap för freds anda. Huvudövningen genomfördes i Norrbotten under september. Syftet med övningen var att öka förmågan att samarbeta civilt och militärt, nationellt och internationellt. Totalt engagerade övningen cirka 1 500 deltagare från 22 länder.

Beredskap mot terrorhandlingar

Händelserna i New York den 11 september, och följderna av dessa, satte fokus på skydd mot och räddningsinsatser vid terrorhandlingar, behoven av utvecklingsinsatser inom NBC-området.

Ökad inre effektivitet

Riksrevisionsverket redovisade den 21 mars 2001 granskningsrapporten *Hinder för ett effektivare resursutnyttjande*. Ett antal aktiviteter har genomförts eller påbörjats för att utveckla och effektivisera verkets interna funktioner för planering, uppföljning och administrativt stöd. Arbetet bedrivs inom ramen för ett internt handlingsprogram. Räddningsverket redovisar till regeringen i en särskild skrivelse i anslutning till årsredovisningen genomfört och planerat arbete enligt handlingsprogrammet.

Foto: Johan Eklund

Skydd mot olyckor

Mål för politikområdet

Målet är att skydda människors liv, säkerhet och hälsa mot olyckor samt förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Mål för verksamhetsområdet Nationellt arbete för skydd mot olyckor

Olycksriskerna skall minska i Sverige.

Återrapportering för verksamhetsområdet

Statens räddningsverk skall redovisa en samlad bild och bedömning av olycksriskernas utveckling i Sverige.

Eftersom en samlad statistik saknas över olycksutvecklingen i Sverige så grundar sig följande på en inventering som genomförts av Räddningsverket med stöd från ett antal berörda myndigheter och experter.

Resultatet av denna inventering kommer att lämnas i en särskild rapport till regeringen våren 2002.

Skador orsakade av olyckor, självmord och våld, svarade 1998 för nästan fem procent av alla dödsfall i Sverige och är därmed den fjärde största dödsorsaken. Det är den vanligaste dödsorsaken bland personer under 45 år. 1997 vårdades cirka 160 000 personer i slutenvård till följd av skada eller förgiftning och upp-

skattningsvis omkring 900 000 personer uppsökte öppenvården.

De direkta kostnaderna för olyckor beräknas uppgå till 40 miljarder kronor årligen och kostnaderna för det förebyggande arbetet beräknas till drygt 30 miljarder kronor per år. Kostnaden för mänskligt lidande beräknas till knappt 400 miljarder kronor per år.

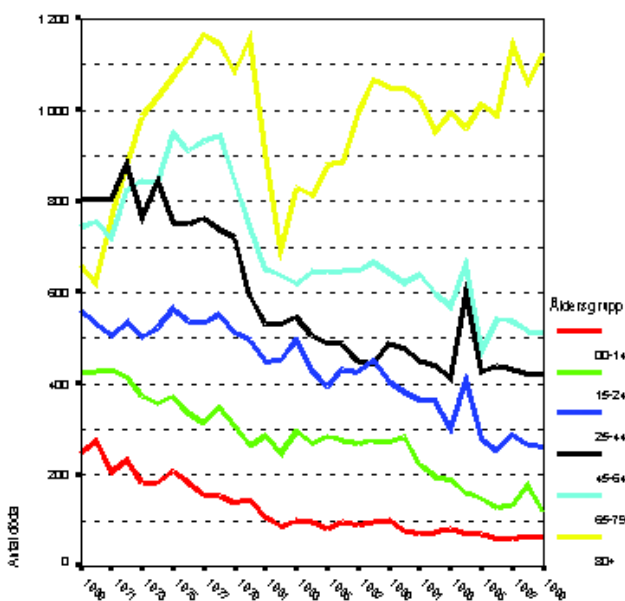
Som framgår av nedanstående figur har antalet dödsfall till följd av skador och olyckor minskat under åren. Några dominerande bidrag är den positiva utvecklingen inom vägtrafiken och på arbetsplatserna.

Det finns emellertid olycksområden som har en negativ utveckling. Hit hör olyckor med äldre människor, för vilka fallolyckor är särskilt vanliga.

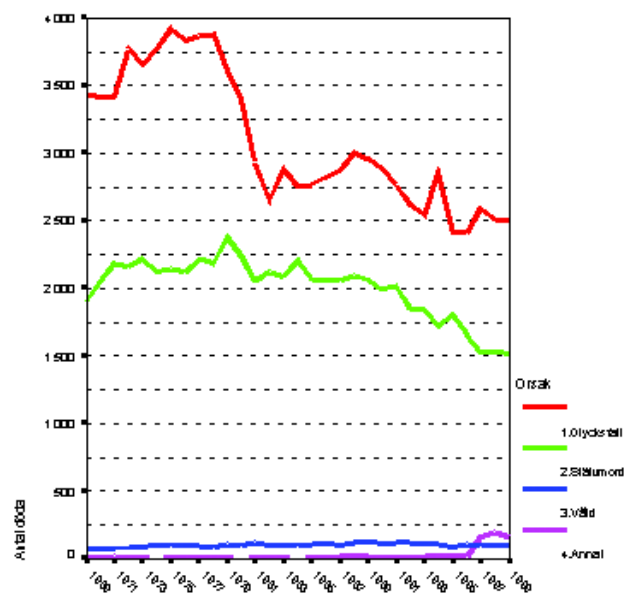
Eftersom andelen äldre ökar kommer denna negativa utveckling fortsätta och bli än mer dominerande i den totala olycks- och skadestatistiken. Detta är det olycksområde som också har den högsta samhällskostnaden samtidigt som samhällets kostnader för det förebyggande arbetet befinner sig på en mycket låg nivå.

De olika samhällssektorernas statistik över olyckor är framtagen för skilda ändamål. Statistik har sammanställts på olika sätt vilket innebär att det inte utan vidare går att lägga samman resultaten och få en helhetsbild. Kvaliteten är varierande och andra skador än personsador går sällan att läsa ut ur statistiken. Exempelvis är det svårt att få fram statis-

Olycksfall 1969-1999

Skador 1969-1999

tik över egendomsskador och för skador på miljön på grund av olyckor finns ännu inte någon samlad statistik.

Räddningsverket har, tillsammans med andra intressenter, kommit fram till att det behövs ett nationellt initiativ för en generell kvalitetshöjning vad gäller erfarenhetsåterföring från olyckor och utvecklingen av ett nytt statistikområde för *Olyckor och säkerhetsarbete*. Målet bör vara att detta område på sikt ska ingå i Sveriges officiella statistik.

En sådan lösning borde kunna bidra till en generellt ökande kunskap inom säkerhetsområdet, bland annat genom att stimulera ett ökat utbyte mellan olika sektorer, specialiteter och discipliner. Tanken är alltså inte att ersätta de befintliga system som idag finns hos olika aktörer, utan att komplettera och ge mervärde genom samverkan kring de frågeställningar där detta är ändamålsenligt.

Mål för verksamhetsområdet Internationellt arbete för skydd mot olyckor

Målet är att

- bidra till att minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder
- medverka i uppbyggnad och beredskap för internationell krishantering
- inhämta erfarenheter från olyckor och katastrofer i andra länder till nytta för svensk räddningstjänst och
- öka internationell samordning inom området genom bl.a. kunskapsutveckling och kunskapsspridning.

Vid sidan av de operativa insatserna för humanitär hjälp har verksamheten dominerats av den fortsatta uppbyggnaden av insatsberedskapen samt av fortsatt utveckling av samarbetet med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida, FN-organisationerna, EU-organ och vissa enskilda länders hjälporganisationer. Stor uppmärksamhet har också ägnats arbetet med EUs civila krishantering och arbetet med att utveckla samordningen vid räddnings- och katastrofinsatser. Det säkerhetsfrämjande arbetet i Central- och Östeuropa, främst i fråga om Estland, Lettland och Litauen, har vidareutvecklats med stöd av bilaterala samarbetsavtal. Räddningsverket har ökat insatserna för utveckling av den civila humanitära minröjningen.

Försvarspolitik

Mål för politikområdet

Försvarspolitiken skall bidra till att bevara vårt lands fred och självständighet. Vi skall kunna möta militära hot som direkt berör Sverige. Internationellt skall vi bidra till fred och säkerhet i omvärlden genom gemensamma fredsfrämjande och humanitära insatser både i och utom Europa. Totalförsvarsresurserna skall kunna användas för följande huvudändamål

- försvara Sverige mot väpnat angrepp,
- hävda vår territoriella integritet,
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred.

Mål för verksamhetsområdet

Det civila försvaret

Målet är att

- värna civilbefolkningen, trygga en livsnödvändig försörjning, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp i krig i vår omvärld,
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Åtterrapporing

Statens räddningsverk skall redovisa hur måluppfyllelsen för Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst har bidragit till att förmågan för det civila försvaret har utvecklats.

Utvecklingen av förmågan inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst har bedömts mot de förutsättningar som statsmakterna redovisat i de olika försvarspolitiska besluten. Bland annat har kravet på den fredstida förmågan, grundförmågan, begränsats, liksom den förmåga som ska kunna byggas upp under en anpassningsperiod.

Räddningsverket bedömer att genomförd verksamhet under året resulterat i att funktionens förmåga förbättrats. Planeringen är inriktad på att förmågan ska vara godtagbar 2007.

Kommunernas beredskap har förbättrats dels genom att nära 700 räddningsmän utbildats, dels genom att krigsplacering börjat ske

av den totalförsvarspliktiga personal som ska tillföras kommunernas räddningstjänstverksamhet.

Den kommunala räddningstjänstens lednings- och samverkansförmåga har förbättrats i 12 kommuner genom att fem räddningscentraler färdigställts.

Den räddningstjänstmateriel för höjd beredskap som planerats att inköpas i fred är i stort anskaffad.

Arbete med att organisera en nationell expertfunktion för att förbättra samhällets beredskap vid insatser av kemiska stridsmedel har påbörjats. Dock finns fortfarande brister när det gäller den kommunala räddningstjänstens personella och materiella förmåga vid angrepp med kemiska vapen.

Bristen på skyddsrumspatser förutsätts täckas genom bristtäckningsproduktion och iordningställande av skyddade utrymmen under en anpassningsperiod. Utrymningsinstrumentet kan komma att behöva utvecklas.

Sammantaget bidrar den förbättrade förmågan inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst till en positiv utveckling av det civila försvarets förmåga.

Ekonomi och verksamhetsindelning

Till 2001 beslutade regeringen om en ny hierarkisk indelning av myndigheternas verksamheter i politikområden, verksamhetsområden och verksamhetsgrenar. Räddningsverkets uppgifter hänfördes till två politikområden. Dessa är Skydd mot olyckor och Försvarspolitik. Från 2000 ändrade verket indelningen av verksamheten. Den interna planeringsstrukturen har nu kopplats samman med regeringens verksamhetsgrenar. Inom Skydd mot olyckor finns fyra grenar, dessa är: Förebyggande och förberedande arbete, genomförande av räddningsinsatser,

åtgärder efter räddningsinsats samt internationellt arbete. Inom området Försvarspolitik finns grenen Befolkningsskydd och räddningstjänst.

På grund av den förändrade verksamhetsindelningen kan inte ekonomiska jämförelser lämnas längre tid tillbaka än för 2000.

Inriktningen för Räddningsverkets verksamhet är sedan ett flertal år tillbaka att öka omfattningen av förebyggande åtgärder inom politikområdet Skydd mot olyckor. Verksamheten inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst minskar i omfattning bland annat genom att åtgärder i allt större utsträckning hänförs till en anpassningsperiod. Verksamheten under 2001 har följt denna inriktning. Kostnaderna inom politikområdet skydd mot olyckor ökade med 101 miljoner kronor till totalt 766 miljoner kr, vilket motsvarar 56 procent av de totala kostnaderna för verket. Kostnader för verksamheten inom funktion Befolkningsskydd och räddningstjänst minskade med 67 miljoner kronor till totalt 600 miljoner kronor.

Läsanvisning

I den fortsatta texten redovisas genomförd verksamhet enligt regleringsbrevets mål och återrappporteringskrav dels per verksamhetsgren och dels för där i ingående verksamheter. Administrativt stöd vid den centrala förvaltningen har fördelats till respektive verksamhetsgren i proportion till grenens andel av de totala kostnaderna.

Under respektive verksamhetsgren redovisas i tabellform kostnader och intäkter för grenen inklusive verksamhetsgemensamma kostnader. Större delen av verkets verksamhet finansieras med anslagsmedel. Dessa redovisas inte i tabellerna.

Verket får även medel för Statens haverikommission och Civilpliktsrådet samt för länsstyrelsernas tillsyn enligt Sevesolagen. Under 2001 har kostnader för deras verksam-

Kostnad och intäkt per verksamhetsgren	2001		2000	
	intäkt	kostnad	intäkt	kostnad
Förebyggande och förberedande arbete	101 665	555 758	85 749	511 746
Genomförande av räddningsinsatser	0	134	0	0
Åtgärder efter räddningsinsats	0	46 972	0	10 420
Internationellt arbete	90 410	163 752	79 290	143 163
Befolkningsskydd och räddningstjänst	3 899	600 547	5 784	667 116
Summa	195 974	1 367 163	170 824	1 332 445

(Beloppi tkr)

het uppgått till 8,6 miljoner kronor. Åter-
rapportering av dessa organisationers verk-
samhet redovisas inte i verkets resultatredo-
visning.

*Verksamhetsgren
förebyggande och
förberedande åtgärder*

Foto: BoNystrand

Översikt

Mål

Antalet olyckor skall minska och konsekvenserna av olyckorna skall minimeras genom förebyggande åtgärder och förberedelser för räddningsinsatser.

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt göra en bedömning hur dessa åtgärder bidragit till att målet för verksamhetsgrenen uppnåtts.

Verket har genomfört en omfattande utredning, *Utbildning för skydd mot olyckor*, om en ny inriktning av utbildningen av brandmän och ingenjörer för den kommunala räddningstjänsten. Den nya utbildningen kommer på sikt att väsentligt förbättra de kommunala räddningstjänsternas förmåga till ett vidgat ansvarstagande i kommunernas olycksförebyggande arbete. Den nya utbildningen planeras starta hösten 2003.

Sprängämnesinspektionens uppgifter inom området brandfarliga och explosiva varor överfördes under 2001 till verket. Arbetet med att integrera dessa frågor med verkets övriga olycksförebyggande arbete har påbörjats. På något års sikt förväntas integrationen leda till regelförändringar och en effektivare tillsyn.

Regelverken för landtransport av farligt gods ADR/RID har utgivits i omstrukturerad form. Regelverken är väl harmoniserade med motsvarande regler för sjö- och luftfart och användarvänligare än tidigare. I samband med arbetet med de nya regelverken har behovet av en större översyn av den överordnade lagstiftningen blivit tydligt.

Allmänna råd om brandvarnare

Verket har under året utgivit allmänna råd om brandvarnare i bostäder. Brandvarnare är en av de viktigaste och mest kostnadseffektiva åtgärderna för att nå ökad brandsäkerhet. Råden bedöms utgöra ett bra stöd för kommunernas arbete med att öka andelen bostäder försedda med brandvarnare.

Tillsynsverksamheten omfattar flera lagstiftningsområden och utvecklas snabbt. Vissa tillsynsområden som exempelvis säkerhetsrådgivare och tillämpningen av Seveso-lagen är fortfarande i ett uppbyggnadsskede.

Tillsynen över länsstyrelsernas arbete pekar på att länsstyrelserna bland annat bör ge betydligt högre prioritet åt tillsynen över kommunerna samt planläggning och beredskap för omfattande räddningsinsatser.

Arbetet med tillåtlighetsprovningar och tillståndsärenden enligt miljöbalken fortsätter att öka i omfattning. Inriktningen är att verka för en helhetssyn på hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter. Särskilt när det gäller tunnelprojekt för pågående utbyggnader av järnvägsnätet har verket starkt argumenterat för att tunnlar ska utformas så att tågpassagerarna i händelse av en olycka ges möjligheter till utrymning av egen kraft.

Ökat antal dödsbränder

Av dödsbrandstatistiken för 2001 framgår att 137 personer dött till följd av brand varav 120 vid bostadsbränder. Detta innebär en ökning jämfört med föregående år. Verket bedömer trots detta att målen i handlingsprogrammet för den brandförebyggande verksamheten, perioden 2002 – 2004 är realistiska och möjliga att nå. Målen innebär att treårsmedelvärdet för antalet omkomna i bostadsbränder, antalet bränder i byggnader samt antalet skador med ett skadebelopp överstigande 1,5 miljoner kronor ska ha minskat med 10 procent.

Miljövänligare räddningstjänst

De kommunala räddningskårernas intresse av att agera miljömedvetet inom den egna verksamheten, i det olycksförebyggande arbetet och under insatser har stärkts avsevärt under de senaste åren. Agerandet vid ett antal olyckor, exempelvis i samband med branden i ett däckslager i Malmö styrker denna uppfattning. Behovet av ytterligare kunskaper är dock stort och verket har under året bland annat gett ut en miljölärobok för räddningstjänsten och påbörjat ett långsiktigt forskningsprogram om olyckors miljöpåverkan.

Det internationella samarbetet kring flamskyddsmedel fortsätter och har bland annat resulterat i ett förslag till ett gemensamt bedömningssystem för brand, miljö och hälsa.

Samarbetsprojektet med Svenska kommunförbundet som syftar till att utveckla den kommunala räddningstjänstens förmåga till

målstyrt och proaktivt förebyggande arbete har fortsatt. Under året har diskussioner förts med Statens folkhälsoinstitut om en överföring av ansvaret för det nationella skadeprogrammet till Räddningsverket.

Den enskildes ansvar för att själv vidta åtgärder till skydd mot olyckor betonas alltmer. Utbildning och information utgör fortsatt den viktigaste åtgärden för att stärka den enskildes medvetenhet och förmåga i detta avseende. I linje med visionen om 24-timmarsmyndigheten har verket tillsammans med ett 15-tal andra myndigheter och organisationer under året påbörjat försöksdriften av en portal på Internet med säkerhetsinformation.

Arbetet med att bygga upp och vidmakthålla regionala resursdepåer till stöd för kommunala räddningsinsatser har fortgått under året.

Oljeskyddsförråden har varit operativa under ett antal år och anskaffning av materiel sker endast i begränsad omfattning som ersättning för förbrukad materiel och för att följa teknikutvecklingen.

Anskaffningen av utrustning till Räddningsverkets miljöskyddsförråd slutfördes under året. Samtliga förråd kan nu med kort varsel ställas till förfogande vid olyckor. Uppbyggnaden av depåer för skogsbrand och översvämning har påbörjats.

Händelserna den 11 september 2001 markerar att även terroristhandlingar av olika slag kan sätta räddningstjänsten på svåra prov. I januari 2001 avslutade verket en seminariereserie om *Samhällets beredskap vid avsiktliga hot och händelser*. I slutet av året genomfördes en försöksutbildning i stabstjänst med deltagande från ett flertal samverkande organisationer.

Verkets bedömning är att den enskilt viktigaste åtgärden för att uppnå målen för verksamhetsgrenen utgörs av den nya utbildningen för räddningstjänstens personal. Det är därför av största vikt att den får genomföras på föreslaget sätt för att ge stöd till kommunernas tillämpning av ny lagstiftning för skydd mot olyckor. När det gäller effekterna av många av de åtgärder som genomförs inom det olycksförebyggande området krävs ett längre tidsperspektiv för att kunna göra kvantitativa bedömningar. Förmågan att mäta sådana effekter behöver dessutom stärkas. En kvalitativ bedömning är emellertid att den uppsättning åtgärder som verket nu genomför eller kommer att genomföra inom det

olycksförebyggande området, är tämligen komplett och väl avvägd.

Exempel på åtgärder vars effekt först kommer att visa sig på längre sikt är den nya utbildningen, yttranden i tillståndsärenden samt normgivnings- och miljöarbetet.

På kortare sikt är handlingsprogrammet för den brandförebyggande verksamheten den mest konkreta åtgärden. Effekterna av detta kommer att kunna avläsas under de två kommande åren.

När det gäller förberedande åtgärder gör verket bedömningen att den kommunala räddningstjänstverksamheten är väl förberedd att möta olyckshändelser av varierande storlek. Räddningsverket behöver dock även fortsättningsvis stödja förberedelserna genom forskning och utveckling, uppbyggnad av nationella resursdepåer samt att bildandet av expertnätverk för stora och komplexa händelser.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
101 665	555 758	85 749	511 746

(Belopp i tkr)

Regleringsbrevets återrapporteringskrav omfattar endast en del av verkets verksamheter. I den nedanstående redovisningen av kostnader och intäkter anges enbart de direkta kostnaderna för respektive verksamhet, exklusive verksamgemensamma kostnader. Skillnaden mellan verksamheternas direkta kostnader och de totala kostnaderna för grenen är 159 149 tkr och för intäkterna 62 698 tkr.

I det följande redovisas delverksamheter ingående i verksamhetsgrenen.

Olycks- och skadeförebyggande verksamhet

Mål

Målet är att utveckla och stärka den olycks- och skadeförebyggande verksamheten liksom samverkan med den skadebegränsade verksamheten. Räddningsverket skall i samverkan med berörda myndigheter och organisationer medverka till att olyckor förhindras och att skador till följd av olyckor begränsas, så att antalet döda och svårt skadade liksom antalet allvarliga skador på miljö och egendom minskar jämfört med föregående år.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa arbetsläget vad avser verkets normgivning inom brandskyddsområdet, inklusive sotning. Pågående arbete med att utveckla verksamheten med brandutredningar skall redovisas liksom arbetet med dödsbrandstatistiken. Räddningsverket skall även redovisa utvecklingen av Räddningsverkets informationsbank beträffande innehåll, teknik och Internet-användare.

Inom den normgivande verksamheten har Räddningsverkets lämnat allmänna råd om brandvarnare. Råden ger kommunerna underlag för att med stöd av 41 § Räddningstjänstlagen kräva brandvarnare i alla bostäder.

Verket har lämnat allmänna råd om systematiskt brandskyddsarbete. Råden ger vägledning till ägare/innehavare av byggnader eller andra anläggningar om hur de bör bedriva brandskyddsarbetet och dokumentera sitt brandskydd.

Deltagande har skett i standardiseringsarbetet inom områdena automatiska brandlarm, sprinkler, byggprodukter, skorstenar, samlingstält, släckmedel och fasta släckanordningar.

En vägledning har utarbetats som beskriver hur brandsäkerheten bör lösas vid tillfälliga större campingplatser. Verket har även deltagit i ungdomsdelegationens arbetsgrupp kring säkerhet vid musikarrangemang.

Arbete har inletts kring normer för lös inredning.

Det internationella samarbetet kring flamskyddsmedel har fortsatt och ett förslag på ett gemensamt bedömningsystem för brand/miljö/hälsa har presenterats.

Ett handlingsprogram för den brandförebyggande verksamheten har utarbetats för 2002 – 2004.

Brandutredningsverksamheten omfattar drygt 30 kontrakterade utredare från den kommunala räddningstjänsten. Omkring 400 brandutredningar kom in till verket under 2001.

Under året inträffade 121 dödsbränder med 137 döda av dessa omkom 120 personer i brand i bostad. En ökning jämfört med 2000 då det inträffade 100 bränder med 106 döda.

En ny databas för uppgiftssamling och analys av dödsbränderna är i provdrift. Ett arbetsmaterial över de dödsbränder som inträffade 1988-2000 har sammanställts i en rapport. Materialet ska säkerställas statistiskt och tjäna som underlag för fortsatta studier.

RIB

Räddningsverkets Informationsbank, RIB, har givits ut i en ny uppdaterad version, som distribuerats till samtliga 1 200 abonnenter. Programpaketet består av tre CD-skivor och en handbok. Abonnenterna utgörs till cirka en tredjedel av användare inom kommunal räddningstjänst, en tredjedel privata företag inom transportbranschen och en tredjedel av myndigheter, konsulter med flera samt ett 50-tal utländska kunder.

Det internationella samarbetet har förstärkts, framförallt via nätverket CTIF, Comité Technique International de prévention et d'extinction du Feu.

Det nordiska samarbetet har resulterat i en gemensamt nyutvecklad utbildningsdel för räddningstjänst vid kemikalieolyckor. Nationellt har samarbete inletts med Banverket om utbildningsmateriel och metoder vid järnvägsolyckor. Med Sjöfartsverket och International Maritime Organisation, IMO, har revidering av nödrutiner för olyckor med kemikalier på fartyg slutförts.

Informationsbanken har gjorts tillgänglig via Räddningsverkets webbplats. Den används bland annat för särskilda fakta om NBC. Databasen har tillförts 700 nya ämnen och innehåller nu 6 488 ämnen. Räddningstjänstinformationen har vidareutvecklats, information om akut miljöpåverkan har tillkommit samt metodbanken för akut omhändertagande av skadade har omarbetats. Avseende utbildningslitteraturen har samtliga delar utökats och en ny del för räddningstjänst vid flygolyckor har tillkommit.

Räddningstjänststatistiken innehåller nu data från åren 1996 – 2000.

Biblioteket har via det internationella nätverket tillfört nya delar som till exempel en databas med erfarenheter från Federal Emergency Agency, FEMA, i USA och även den nationella erfarenhetsrapporteringen har ökat. Ett samarbete med Lunds tekniska högskola har inletts. Fulltextdokumenten i RIB innehåller idag totalt cirka 36 000 sidor.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
1 669	23 899	959	22 136

(Belopp i tkr)

Kommentar

Trots att antalet döda till följd av bränder i bostäder ökade jämfört med föregående år, bedömer verket att målet om en tioprocentig minskning över en treårsperiod är möjligt att nå. Hur kommunerna väljer att tillämpa de allmänna råden om brandvarnare i bostäder kommer att ha stor betydelse för möjligheterna att nå målet.

Räddningsverket har deltagit i den av regeringen tillsatta arbetsgruppen för en reformering av sotningsväsendet.

Under 2002 avser verket påbörja en översyn av föreskrifterna om sotnings- och kontrollfrister, SRVFS 1996:6.

Verket stärker den olycks- och skadeförebyggande verksamheten genom en rad åtgärder. Det gäller till exempel utökad normgivning, satsning på den enskildes förmåga att hantera och förebygga olyckor samt att stärka utbildningen för yrkesverksamma inom området skydd mot olyckor.

Genom en framtida satsning på ett nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor kommer möjligheterna att analysera orsakssammanhangen att öka. Detta kommer att ge bättre underlag för att prioritera mellan olika förebyggande åtgärder.

Intresset för och nyttan med tillgång till informationsbanken via webbplatsen ökade under hösten i samband med satsningen på beredskap mot NBC-händelser.

Tillgängligheten till och framför allt användningen av informationsbanken i kommunal räddningstjänst har ökat markant. Arbetet med att göra informationsbanken mer tillgänglig för utländska användare pågår.

Verksamhetsutveckling av räddningstjänsten

Mål

Räddningsverket skall tillsammans med berörda organisationer, utveckla metoder och övrigt underlag för en förbättrad prioritering och resultatstyrning inom den kommunala räddningstjänsten.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa uppnådda resultat av samverkansprojekt med Svenska kommunförbundet.

Nio kommuner är nu involverade i projektet *Säkrare kommun*. För att införa vissa delar av projektet lokalt i övriga delar av landet har ett utbildningskoncept utvecklats. Räddningsverkets uppfattning är att en markant förändringsvilja finns hos de deltagande kommunerna. Ett ökat och bredare engagemang i hela kommunens säkerhets- och skyddsarbete märks också. Ett flertal olika utvecklingsområden och framgångsrika projekt kan identifieras.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
0	11 493	15	9 207

(Belopp i tkr)

Kommentar

En högskolekurs i kommunalt säkerhetsarbete har utarbetats gemensamt av Räddningsverket, Folkhälsoinstitutet, Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Karlstads universitet. Kursen har tillkommit bland annat som en följd de behov som uttryckts inom projektet. Verkets uppfattning är att kursen är ett litet men viktigt steg för att utveckla en effektivare hantering av säkerhetsarbetet på kommunal nivå.

I samarbete med Folkhälsoinstitutet har ett arbete påbörjats i syfte att integrera projektet *Säkrare kommun* med Världshälsoorganisationens, WHO, koncept *Safe Community*, på svenska *En säker och trygg kommun*.

Räddningsverket bedömer att insatserna för verksamhetsutveckling av den kommunala räddningstjänstverksamheten på ett betydelsefullt sätt kommer att höja kommunernas förmåga att tillämpa den kommande nya lagstiftningen för skydd mot olyckor.

Räddningstjänstens ledningsmetodik

Mål

Räddningsverket skall medverka till en effektiv samordning, samverkan och planering av räddningstjänsten. Genom att bedriva utveckling av ledarskap och ledningsmetoder skall verket bidra till att räddningstjänsten har en effektiv ledning.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa genomfört arbete som rör utveckling av samverkan mellan räddningstjänstorganisationer och samverkande organ. Räddningsverket skall vidare redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla ledningsområdet. Räddningsverket skall ifråga om ledningsstödsystemet LUPP redovisa läget vad avser samordning och samverkan med andra myndigheter och organisationer, utvecklingskostnader i förhållande till ursprunglig budget samt antalet användare.

Samordning och samverkan

Räddningsverket har lämnat stöd till länsstyrelser för planering och genomförande av regionala övningar och regionala samverkanskurser. Initiativ har tagits till ökade kontakter med Överstyrelsen för civil beredskap, ÖCB, för samordning av övningar med räddningstjänstinriktning.

Högre Räddningstjänstkurs har setts över. Den nya kursen bygger på en delvis förändrad pedagogik och fokuserar mer än tidigare på samverkan mellan räddningstjänster och samverkande organ inom en region. En första kurs har genomförts vid verkets skola i Rosersberg.

Samordning och samverkan med andra myndigheter och organ behandlas i två forum, Teknikrelaterad Informations Samverkan, TRIS, och Samordningsgruppen för utveckling av ledningsfrågor, SAMLED. Den senare består av representanter för Räddningsverket, Rikspolisstyrelsen, Försvarmakten, Försvvarshögskolan, Socialstyrelsen och ÖCB. Räddningsverket har tagit initiativ för att utveckla SAMLED till ett formellt forum för samverkan i ledningsfrågor. Avsikten är att bedriva gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt.

Utveckling av ledningsområdet

Arbetet med att utveckla en grundsyn i ledningsfrågor vid kommunal räddningstjänstverksamhet har påbörjats. Uppdrag har utformats för grundsynens delområden. En försöksutbildning i stabstjänst har genomförts för NBC-experterna med deltagande från Försvarmakten, sjukvården och andra samverkansorganisationer. Nya kurser i stabs- och ledningsarbete har utvecklats inom ramen för verkets yrkesutbildningar. Särskild ledningsutbildning för räddningsledare vid kärnenergiolyckor har utvecklats.

Erfarenheterna från omfattande olyckshändelser i Sverige och utomlands visar att för räddningsledning krävs stora resurser under lång tid. Dessa resurser finns oftast inte enbart i en kommun. Räddningsverket har därför påbörjat en förstudie om behovet av en förstärkningsresurs för ledning av räddningstjänst vid omfattande olyckshändelser.

En utredning har genomförts om användningen av det i verkets egen regi utvecklade systemet för ledning och uppföljning av räddningsinsatser, LUPP. Av landets 229 räddningstjänstkommuner använder 65 kommuners systemet. 81 kommuner uppger att de planerar att börja använda systemet 2002 och 48 kommuner planerar att börja använda LUPP 2003 eller senare. Den totala kostnaden för LUPP är 7,1 miljoner kronor. Systemet har utvecklats under lång tid och med årsvis budget. Ett särskilt system för publicering av information från LUPP med webbtjänst har utvecklats.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
10	12 236	342	12 725

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket bedömer att förmågan till ledning av större räddningsinsatser avsevärt kommer att förbättras när de nya kurserna i stabstjänst integrerats den nya utbildningen för skydd mot olyckor. Utvecklingen av ledningsområdet kommer de närmaste åren framförallt att inriktas på ökad samverkan i utbildning och övning inom hela området Skydd mot olyckor, samt forskning och utveckling inom strategisk ledning och ledning vid kärnenergiolyckor.

Arbetet med förstudien av förstärkningsresurser för ledning fortsätter under 2002. Rapport ska lämnas till regeringen senast den 1 september.

Utbildningen för NBC-expert i stabs- och ledningsarbete kommer att permanentas under 2002 med ytterligare länsvisa kurser. Räddningsverket bedömer att ledningsstödet LUPP på sikt ökar möjligheterna till informationsutbyte mellan samverkande räddningstjänstorgan.

Skadebegränsande verksamhet

Mål

Målet är att genom att utveckla metoder, taktik och teknik medverka till att den kommunala räddningstjänsten genomför räddningsinsatser på ett effektivt sätt.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att effektivisera räddningstjänstens skadebegränsande verksamhet samt vilka åtgärder som bör vidtas för att förbättra verksamheten.

Arbetet med att utveckla metoder för räddningsinsatser i samband med kommunikationsolyckor fortgår. Utvecklingen inom det fordonstekniska säkerhetsområdet följs så att räddningsinsatserna kan anpassas till nya fordonstyper. Metodutveckling har även genomförts för ett i räddningsinsatserna integrerat prehospitalt omhändertagande av skadade.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI, har på verkets uppdrag producerat en applikation för stöd vid utarbetande av brandriskprognoser. Applikationen Brandrisk skog och mark tillhandahålls via verkets webbplats. Stöd har lämnats till länsstyrelserna i samband med upphandling av och organisering av skogsbrandbevakningen med flyg. Totalt 37 flygslingor och 3 075 flygtimmar omfattades av verksamheten.

Räddningsverket har tecknat två avtal med SOSAlarm AB dels för att säkerställa funktionen om varningsmeddelande till kommunala räddningstjänster och dels avseende skogsbrandflygets radiokommunikationsförbindelser till respektive SOS-central.

Försvarmakten håller helikopterberedskap för räddningstjänst. Avtal om detta finns

mellan Försvarmakten och Sjöfartsverket. Verket delfinansierar verksamheten för användande av helikopter i kommunal räddningstjänst.

En viktig del i arbetet med att effektivisera den skadebegränsande verksamheten är att säkerställa att bra standarder införs. Räddningsverket deltar aktivt i standardiseringsarbetet inom CEN och ISO. Områden som påverkas är bland annat brandmannens personliga skyddsutrustning samt utrustning för brandsläckning och räddningstjänst.

Räddningsverket bedömer att utvecklingen på fordonsområdet fortsatt måste följas. Verket bedömer också att insatser vid olyckor i tunnlar och liknande anläggningar under mark liksom metoder och teknik för att angripa bränder i höga byggnader måste ges ökad prioritet.

Planerade förändringar av utbildningen för heltids- och deltidbrandmän är mycket betydelsefulla för fortsatt utveckling av det skadebegränsande och skadeavhjälpande arbetet.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
177	20 194	525	21 862

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket har svårt att direkt mäta att enskilda räddningsinsatser genomförs på ett effektivt sätt hos den kommunala räddningstjänsten. Verkets uppfattning är dock att insatser inom området medverkat till att utveckla de kommunala räddningstjänsternas möjligheter och förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser.

För att ytterligare stärka förmågan anser verket att räddningstjänstens personal måste ges en bredare utbildning i enlighet med verkets förslag till ny yrkesutbildning för skydd mot olyckor. Brandmän måste i framtiden ha detaljkunskaper om räddningsmetoder men också förstå betydelsen av sina insatser för hela området skydd mot olyckor.

Utrustning och utveckling för kommunal räddningstjänst

Mål

Målet är att stödja den kommunala räddningstjänsten i samband med omfattande räddningsinsatser genom att med hjälp av övertalig civilförsvarsmateriel samt viss nyanskaffning bygga upp och underhålla regionala resursdepåer.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa arbetsläget vad avser uppbyggnad av regionala resursdepåer för att bekämpa skogsbränder och avhjälpa översvämningar.

Uppbyggnad av regionala depåer för skogsbrand och översvämning har påbörjats.

För de fyra skogsbrandsdepåer som finns i anslutning till verkets skolor är materielbehoven preciserade. Uppläggning av befintlig övertalig civilförsvarsmateriel är klar till cirka 85 procent. Överskottet kommer inte att täcka hela behovet. En utredning av materielbehovet för översvämningssituationer har genomförts. Anskaffning av materiel till regionala depåer påbörjas våren 2002. Anskaffningen gäller främst barriärer, men även pumpar, elverk och tätningstrustning för brunnar.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	1 633	–	1 399

(Belopp i tkr)

Kommentar

Anskaffning av materiel till översvämningssdepåerna bedöms avslutas under år 2003. Kostnaden är beräknad till 10 miljoner kronor. Därefter bedömer verket att medel endast behövs för omsättning av förbrukad materiel. Vidare analyser och teknikutveckling kan dock leda till nya investeringsbehov. Åtgärderna kan behöva kompletteras med expertstöd i likhet med de särskilda kemkoordinatorerna.

Utöver detta har verket skrivit avtal med ett antal kommuner om övertagande av 175 bandvagnar från Försvarsmakten. Åtgärden bedöms höja kommunernas förmåga att hantera stora olyckor och svåra påfrestningar.

Förebyggande åtgärder mot naturolyckor

Mål

Målet är att verka för att förebyggande åtgärder mot naturolyckor vidtas. Räddningsverket skall stödja länsstyrelserna och kommunerna i arbetet med att analysera risker för naturolyckor samt fortsätta arbetet med att kartlägga riskområden för ras, skred och översvämningar inom bebyggda områden.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa arbetsläget vad gäller kartläggningen av riskområden. Vidare skall verket redovisa vilka bidrag till förebyggande åtgärder mot naturolyckor som utbetalats under året och för vilka ändamål.

En prioritetsordning från risksynpunkt finns för den översiktliga karteringen av ras och skred. Enligt denna ordning har åtta kommuner i Västra Götalands län karterats 2001 och i tur står ytterligare kommuner i samma län samt kommuner i Värmlands län. Totalt erfordras kartering i tvåhundra kommuner.

För översiktlig översvämningsskartering finns motsvarande prioriteringsordning omfattande cirka ett tusen mil vattendrag och sjösystem. Under 2001 har cirka 110 mil karterats och totalt hittills 410 mil. Därtill tillkommer kartering av Väneren, Mälaren och Hjälmaren. Nu pågår kartering av ytterligare 110 mil.

24,7 miljoner kronor har utbetalats i stimulansbidrag för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Hur utbetalningarna fördelar sig på kommuner och objekt framgår av tabellen på sidan 20.

Tillsammans med Statens Geotekniska Institut genomför Räddningsverket en seminarierie för kommuner och länsstyrelser om ras- och skredrisker. Under 2001 har seminarier genomförts i fem län. Serien fortsätter även 2002 och 2003.

Räddningsverket har tillsammans med Svenska Kraftnät genomfört ett seminarium för länsstyrelsepersonal om dammsäkerhet och översvämningar.

I samband med överlämnandet av färdiga karteringar ges kompletterande information till kommuner och länsstyrelser om hur karteringarna kan användas och vilka ytterligare åtgärder som kan behövas för kommunernas arbete med fysisk planering samt räddningstjänstplanering.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
0	35 085	35	38 877

*(Belopp i tkr)***Kommentar**

För att få ett bättre underlag för arbetet med översiktsplaner önskar kommunerna kartera fler älvar och i snabbare takt.

Utbetalda bidrag till förebyggande åtgärder mot naturolyckor 2001

Kommun	Utbetalt
Ras- och skredrisk	
Åtgärder som påbörjades 1998	
Lindesberg	105,0
Åtgärder som påbörjades 1999	
Forshaga	2014,0
Åtgärder som påbörjades 2000	
Forshaga	2345,6
Valdermarsvik	1299,2
Åre	511,0
Åtgärder som påbörjades 2001	
Ale	760,0
Alingsås	201,0
Avesta	96,0
Härnösand	392,0
Karlstad	1089,0
Kungsbacka	1040,0
Kungälv	662,0
Köping	53,0
Lerum	311,0
Lidköping	545,0
Lindesberg	90,0
Mark	449,5
Partille	1538,5
Piteå	157,7
Sollefteå	945,0
Sundsvall	348,5
Tanum	1165,0
Trosa	967,0
Valdermarsvik	3865,0
Översvämningsrisk	
Åtgärder som påbörjades 2000	
Sollefteå	244,0
Åtgärder som påbörjades 2001	
Kristianstad	3153,5
Umeå	336,8
SUMMA	24684,3

(Belopp i tkr)

Nya metoder har införts för kartläggning av risker för ras och skred. Det finns därför ett behov av att förbättra äldre analyser.

Kommunernas ansökningar om bidrag till förebyggande åtgärder har under 2001 ökat något såväl antals- som beloppsmässigt.

Klimatförändringar kan medföra att behovet av förebyggande åtgärder ökar. Räddningsverket har medverkat i att ta fram den tredje nationalrapporten om klimatförändringar och där fört in ett olycksperspektiv.

Statistikförsörjning

Mål

Målet är att bygga upp en gemensam statistikförsörjning för räddningstjänstsektorn och Räddningsverket skall påbörja arbetet med att kunna följa upp samhällets arbete med skydd mot olyckor.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa resultatet av uppbyggnads- och utvecklingsarbetet vad avser statistikförsörjning.

Rutiner har utvecklats för att upptäcka systematiska fel i inlämnade insatsrapporter. De nya rutinerna möjliggör en snabb återkoppling till räddningskårer och leder till en successiv höjning av datakvalitet i det insamlade materialet. Rapporten *Räddningstjänst i siffror* har utgivits för femte året i rad.

Ekonomi

2001	2000		
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	6 260	–	5 334

(Belopp i tkr)

Kommentar

Systemet med insatsrapportering från inträffade olyckor har nu varit i drift i sex år. Räddningsverket konstaterar att endast ett fåtal kommuner inte använder IT-stöd för sin rapportering och verkets bedömning är att allt fler kommuner inser värdet av en snabb och standardiserad inrapportering.

Ett verksövergripande statistik- och analysprojekt har genomförts med syfte att dels effektivisera verkets statistikförsörjning kring olyckor som kan leda till räddningsinsatser, dels att utveckla statistikförsörjningen mot ett nationellt statistikförsörjningssystem inom området skydd mot olyckor.

Ett antal verksövergripande statistik- och analysprojekt har genomförts. Syftet har dels varit att effektivisera verkets olika system för statistikförsörjning kring olyckor, dels att utveckla statistikförsörjningen till ett nationellt och officiellt statistiksystem.

Utvecklingen av analysfunktioner och en vidgning/utveckling av statistikförsörjningen kommer att hanteras i det uppdrag verket fått avseende ett nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor, som planeras i Karlskoga.

Riskhantering

Mål

Målet är att fortsätta arbetet med att utveckla samhällets riskhantering.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa hur samhällets riskforskning främjats samt hur denna forskning bidragit till att bättre kunna hantera risker i samhället. Verket skall också redovisa arbetet med tillåtlighetsärenden enligt miljöbalken.

Verket finansierar en professur vid Karlstads universitet. Nya utbildningar har utvecklats på olika nivåer från grundutbildning upp till forskarförberedande.

Arbetet inom ramprogrammet för riskforskning har fortsatt inom flera olika delområden. Bland annat har jämförande riskanalyser studerats, studier av säkerhetsorganisations betydelse, samhällets kostnader för olyckor, faktorer som påverkar säkerhet i boende.

Inom ramen för det pågående samarbetet mellan Räddningsverket och Swiss Federal Office of Civil Protection har studier av riskaversion och kommunal riskhantering genomförts.

Forskningsresultaten förmedlas främst genom olika utbildningar och seminarier, men även genom informations- och utbildningsmaterial. En bok om olycksrisker och miljökonsekvensbeskrivningar har producerats.

Utvecklingen av nya kurser vid verkets skolor har fortsatt. Särskilt värda att nämnas är både en grundläggande och en fördjupad kurs i riskhantering. I samarbete med Socialstyrelsen har dessutom en kurs på temat hälsa och säkerhet i miljökonsekvensbeskrivningar utvecklats.

Stöd har även givits till Blekinge Tekniska Högskola för utveckling av kursmoment i riskhantering. Tillsammans med Boverket har Räddningsverket genomfört en konferens för länsstyrelserna på temat riskhänsyn i samhällsplaneringen.

I beredningen av remisser som rör plan- och miljöärenden anlägger verket en helhetssyn med syfte att integrera hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter. Som exempel på effekter av arbetet kan nämnas att påtalade brister i inlämnad säkerhetsrapport har inneburit att en miljödomstol har avslagit ansökan om tillstånd till start av kemikaliehanterande verksamhet.

Hantering av tillståndsärenden enligt miljöbalken som även omfattar en fördjupad säkerhetsprövning enligt Sevesolagen, har ökat kraftigt i omfattning. Antalet ärenden har mer än fördubblats jämfört med det tjugotal ärenden som inkom året innan. Samverkan med övriga berörda myndigheter har utökats och sker numera regelmässigt i ärendehantering.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
31	11 262	81	10 740

(Belopp i tkr)

Kommentar

Genomförandet av det gemensamma ramprogrammet för forskning och utveckling bedöms påverka hanteringen av risker i samhället genom tillämpningar, dels i myndigheters förvaltnings- och planeringsprocesser och dels i industrins säkerhetsarbete.

Antalet remisser som rör plan- och miljöärenden ligger på en fortsatt hög nivå. Remissbehandlingen av tillåtighetsärenden enligt miljöbalken utvecklas successivt och bedömningen är att lämnade yttranden får stort genomslag i tillåtighets- och tillståndsprövande instanser.

Kärnenergiberedskap

Mål

Målet är att verka för en effektiv samordning av kärnenergiberedskapen såväl nationellt som internationellt samt att förbättra varningssystemen runt kärnkraftverken.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa hur samordnings- och förbättringsarbetet med varningssystemen samt arbetet med radiakskyddsorganisationen bedrivits. En fördelning av kostnader samt finansieringssätt för kärnenergiberedskapen skall anges.

Utbyggnaden av utomhusvarningen är slutförd. Manöverssystemet för utomhusvarning kring kärnkraftverken är utbytt till *Manöver-system 95*. Under 2001 har verken vid Forsmark, Oskarshamn och Barsebäck fått det nya manöverssystemet.

Upphandling av RDS-mottagare har slutförts. I samarbete med länsstyrelsen i Skåne och berörda kommuner pågår planeringen för distribution av mottagarna i Barsebäcksområdet.

Radiakskyddsorganisationen har utbildats och övats och utbildningsmateriel har producerats både i form av en lärobok och en CD-skiva.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
10 796	15 503	12 354	13 477

(Belopp i tkr)

8,3 miljoner kronor har överförts till berörda länsstyrelser. Verksamheten finansieras dels med anslag dels med bidrag från Statens strålskyddsinstitut.

Kommentar

Varningssystemen fungerar i samtliga län med kärnkraftverk.

Upphandling av RDS-mottagare är genomförd. Leverans kommer att ske först under 2002. Mottagarna hinner trots detta levereras innan telefonvarningssystemet tas ur drift.

Radiakskyddsorganisationen har endast införts på lokal nivå. När förändringarna av rapporteringsvägar inom totalförsvaret är genomförda kan arbetet för att få en fungerande radiakskyddsorganisation på samtliga nivåer fullföljas.

Kemikaliehantering

Mål

Målet är att konsekvenserna av allvarliga kemikalieolyckor skall minimeras genom effektiva och samordnade insatser.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits och en bedömning av brister avseende samhällets förmåga att hantera allvarliga kemikalieolyckor.

Under det svenska ordförandeskapet i EU har Räddningsverket genomfört ett internationellt möte med medlemsländernas ansvariga myndigheter för tillämpningen av *Seveso 2-direktivet*. I samverkan med Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket har en gemensam Seveso-vägledning publicerats på verkets webbplats.

Ett utökat samverkansavtal mellan Räddningsverket och ett antal industrier har utarbetats. I avtalet förbinder sig dessa att ge stöd och hjälp till räddningstjänsten vid olyckor med vissa kemikalier. Avtalet, som tidigare endast omfattade giftiga kondenserade gaser täcker nu även de vanligaste syrorna och baserna.

Inköp av material till de sju miljöskydds-förråden har genomförts. Bland annat har containrar, utrustning för trådlös bildöverföring och diverse ersättningsutrustning inhandlats.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
272	8 675	162	10 102

(Belopp i tkr)

Kommentar

Den myndighetsgemensamma webbaserade Seveso-vägledningen, som riktar sig till kemikaliehanterande industrier och regionala och lokala tillsynsmyndigheter, bedöms underlätta dels för industrin att uppfylla direktivets/lagstiftningens krav på en säkrare kemikaliehantering och dels tillsynsmyndigheternas kontroll av verksamheterna.

Räddningsverket bedömer att beredskapen är god för att hantera räddningsinsatser vid normala kemikalieolyckor. Vid komplicerade olyckor har verket konstaterat ett behov av bland annat experter med hög tillgänglighet.

Denna tillgänglighet är idag inte säkerställd i någon form av beredskap.

Systemet med kemkoordinatorer bedöms vara en riktig metod att arbeta med kemberedskapen i landet. Ett flertal kommuner har tack vare kemkoordinatorernas arbete gjort markanta förbättringar i sin beredskap.

Transport av farligt gods

Mål

Målet är att genom samverkan och samordning mellan myndigheter och andra intressenter effektivisera säkerhetsarbetet kring transporter av farligt gods.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt en bedömning av vilka effekter genomförda åtgärder haft. Antalet examinerade säkerhetsrådgivare skall redovisas.

Räddningsverket har lagt ned ett omfattande arbete på att utarbeta och publicera de nya omstrukturerade regelverken för landtransport av farligt gods, ADR/RID. För att harmonisera regelverken för sjö- och landtransporter har samverkan skett med Sjöfartsverket.

Räddningsverket har deltagit i det internationella samarbetet kring regelverken för landtransport av farligt gods. Vid ett flertal möten i FNs regi har framtida förändringar av bestämmelserna diskuterats. Ett flertal möten har också skett inom ramen för nordisk samverkan samt Östersjöavtalet.

Rådet och delegationen för transport av farligt gods har under året haft två respektive tre möten. För att säkerställa kvalitén på utbildningen av ADR-förare har krav på kompetensprofiler hos utbildningsorganisationerna utarbetats liksom nya ADR-prov för förare.

Räddningsverket bedriver en omfattande informationsverksamhet rörande transport av farligt gods genom trycksaker, telefonrådgivning, publicering på verkets webbplats, vid seminarier och mässor. Cirka 4 000 företag och organisationer har anmält att de knutit säkerhetsrådgivare till sin verksamhet. Räddningsverket har examinerat 180 säkerhetsrådgivare. Totalt finns 887 examinerade säkerhetsrådgivare.

Företag som är skyldiga att ha en säkerhetsrådgivare ska vid tillbud eller olycka med farligt gods lämna en särskild rapport till Räddningsverket. 100 sådana rapporter har inkommit.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
124	8 919	21	7 413

(Belopp i tkr)

Kommentar

Med tanke på den stora mängd farligt gods som transporteras i landet anser Räddningsverket att säkerheten inom området transport av farligt gods är hög. Omstrukturering och harmonisering av regelverken tillsammans med systemet för säkerhetsrådgivare och samarbetet mellan myndigheterna bedöms leda till att säkerheten även fortsättningsvis kan hållas på en hög nivå.

I samband med arbetet med de nya regelverken har behovet av en större översyn av lagstiftningen blivit tydligt. Rådet för transport av farligt gods konstaterar att en ramlag utan detaljkrav och med mer generella myndiganden till myndigheterna vore önskvärd. Detta inte minst mot bakgrund av EG-direktiv som tillkommit sedan lagen skrevs.

Olycks- och tillbudsrapporteringen, främst från sjö- och flygtransportområdet, behöver förbättras avsevärt. Inuläget är rapporteringen från dessa i det närmaste obefintlig.

Oljeskadeskydd

Mål

Målet är att minska konsekvenserna till lands vid oljeutsläpp genom att bidra till att beredskapen för räddningstjänst upprätthålls och att saneringsinsatser vid oljeutsläpp genomförs i samverkan med berörda myndigheter.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt uppnådda effekter.

Ny oljeskyddsmateriel har anskaffats och testas. Förrådspersonalen har genomgått utbildning på ny materiel. Ersättningsanskaffning för materiel som levererats till Baltikum har genomförts.

Utvecklingsinsatser pågår för att få fram bättre och säkrare metoder vid saneringsarbete.

Beredskap för sanering av olja på stränder och i strandnära områden upprätthålls genom förrådshållning av oljeskyddsmateriel, utbildning och samverkan med andra myndigheter. Samverkan sker också i utökad utsträckning internationellt, främst inom EU.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
-25	3 798	38	5 224

(Belopp i tkr)

Kommentar

Den nya materiel som anskaffats ger tillsammans med utbildnings- och utvecklingsarbete kommunerna goda möjligheter att skydda miljö och egendom från olja runt våra kuster.

Miljöarbete

Mål

Målet är att miljöaspekter skall beaktas i allt arbete för skydd mot olyckor.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa de åtgärder som vidtagits inom området samt arbetet med att införa miljöledningssystem.

För att ge ökad kunskap om olyckors miljökonsekvenser har ett antal projekt bedrivits, till exempel provtagning vid räddningstjänst och utsläpp från bränder.

Flera projekt har genomförts för att utveckla räddningstjänstens miljöhänsyn, till exempel minimering av miljöpåverkan från räddningstjänsternas övningsplatser och utvärdering av miljökänslighetskarta.

En miljölärobok för räddningstjänsten har publicerats. Antalet ärenden från miljödomstolarna har ökat från cirka 300 till 340. Det interna arbetet med införandet av ett miljöledningssystem och en certifiering av systemet enligt ISO 14001 har främst inriktats på utbildningar och interna miljörevisioner.

Ett särskilt projekt har tillsatts med uppgiften att stödja Räddningsverkets organisation i vidareutveckling och underhåll av miljöledningssystemet samt att integrera säkerhet och hälsa i ett gemensamt ledningssystem.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
0	10 136	0	7 089

(Belopp i tkr)

Kommentar

Fortfarande är kunskaperna mycket ofullständiga om olyckors påverkan på miljön. Återföringen av erfarenheter från olyckors miljöpåverkan måste förbättras. Ett långsiktigt forsknings- och utvecklingsarbete har därför påbörjats. Räddningsverket bedömer att arbetet med miljödomstolsärenden är ett viktigt instrument för att skydda miljön i samband med olyckor.

Det är också Räddningsverkets bedömning att räddningstjänsterna nu i högre utsträckning än tidigare arbetar med miljövänligare teknik och metoder i det skadeavhjälpande och skadebegränsande arbetet.

Efter fyra års utveckling och hårt arbete har Räddningsverkets miljöledningssystem certifierats enligt ISO 14001. Räddningsverket är den första centrala statliga myndighet som certifierats enligt denna standard. Det fortsatta förbättringsarbetet kommer framförallt att ägnas åt verksamhetens indirekta miljöpåverkan, det vill säga hur verket genom utvecklings-, förvaltnings- och utbildningsverksamhet kan påverka andra aktörer att skydda miljön från effekterna av olyckor. Ledningssystemet kommer också att vidareutvecklas så att åtgärder rörande miljö, hälsa och säkerhet hanteras integrerat i ett och samma ledningssystem.

Allmänhetens säkerhet

Mål

Målet är att genom forsknings- och utvecklingsverksamhet bygga upp en grund för arbetet med att sprida sådan kunskap som kan bidra till att den enskilde bättre kan ta sitt ansvar och tillvarata sina möjligheter att genom egna åtgärder bidra till att skyddet mot olyckor i samhället stärks.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa genomförd forsknings- och utvecklingsverksamhet inom området samt genomförda aktiviteter riktade mot den enskilde. Det pågående arbetet med att utveckla en portal på Internet med säker-

hetsinformation riktad till allmänheten skall särskilt redovisas.

En forskningsrapport om allmänhetens säkerhetsbeteende har publicerats *Säkerhet och risker i vardagen - en studie av uppfattningar, värderingar och beteenden hos allmänheten i Sverige*. Studien belyser hur människor i Sverige tänker och agerar när det gäller risker och säkerhetsåtgärder relaterade till olyckor i deras vardag och närmiljö. Studien ingår i en långsiktig kunskapsuppbyggnad inom området.

Inom det treåriga forskningsprojektet *Barn och olyckor* har en första delrapport om barns syn på att gå vilse presenterats.

Räddningsverkets läromedel för förskolan, grundskolan och gymnasiet har utvärderats. Utvärderingen innehåller både en kvalitativ och en kvantitativ del och omfattar frågor om materialet men även hur lärare och räddningstjänst arbetar med brandkunskap i skolan.

Utvärderingen ska ligga till grund för en revidering av nuvarande skolmaterial.

En redaktion för den myndighetsgemensamma portalen på Internet www.skyddsnätet.nu har bildats.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
31	7 417	350	7 637

(Belopp i tkr)

Kommentar

Vid revideringen av verkets olika läromedel kommer forskningen om barn och eld att knytas ihop med resultatet av utvärderingen.

Portalen har tillkommit i ett nära samarbete med ett 15-tal myndigheter och organisationer som medverkar i arbetet med att förbättra samhällets skydd mot olyckor. Under 2002 kommer ytterligare utveckling av samverkan och det redaktionella arbetet att genomföras. Verkets inriktning är att svara för administrationen av den fristående redaktionen. Ett önskemål är att utöka nätverket med ett större antal myndigheter och organisationer.

Tillsyn

Mål

Målet är att granska verksamheten och ge vägledning i tillsynsfrågor så att olyckor förebyggs och hantering av olyckor som upp-

står sker på ett sätt så att skadorna minimeras.

Återrapportering

Räddningsverket skall mot bakgrund av genomförd tillsyn redovisa en sammanställning av bedömning av verksamheten inom den kommunala räddningstjänsten samt redovisa omfattningen av den tillsyn som bedrivits enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och lagen (1982:821) om transport av farligt gods.

Kommunal räddningstjänst

Räddningsverket bedömer att den kommunala räddningstjänsten generellt sett löser ålagda uppgifter och att allmänheten i hela landet i detta avseende har en rimlig säkerhetsnivå i förhållande till de lokala riskbilderna. Samverkan inom den kommunala räddningstjänsten fortsätter att utvecklas positivt. Den gränslösa samverkan, som innebär att den räddningsstyrka som snabbast kan nå en olycksplats larmas, är i princip genomförd i hela landet.

Kommunerna redovisar generellt sett svårigheter med att rekrytera deltidsanställd personal för räddningstjänstverksamheten. Vidare har i tillsynsverksamheten uppmärksamats att det i vissa län finns svårigheter att rekrytera personal till chefsbefattningar och för den förebyggande verksamheten.

Räddningsverkets bedömningar grundar sig bland annat på den lägesredovisning över den kommunala räddningstjänsten som varje år sammanställs med underlag från länsstyrelsernas tillsynsverksamhet samt på de rapporteringar över tillsynsbesök som länsstyrelserna redovisar.

Tillsyn enligt Seveso-lagen

Tillsynsverksamheten enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har inriktats på att ge vägledning för länsstyrelsernas tillsynsverksamhet och på samverkan med de myndigheter som har tillsynsuppgifter inom angränsande områden. För området finns en databas. Vid årsskiftet 2001/2002 finns 121 anläggningar av den högre och 196 av den lägre kravnivån registrerade. Tillsynsbesök har genomförts vid fem länsstyrelser.

Säkerhetsrådgivare

Tillsynsverksamheten utvecklas kontinuerligt bland annat genom att erfarenheter tas tillvara från de tillsynsbesök som genomförts. Under året har omkring 50 besök genomförts och vid några av dessa har samverkan skett med aktuell polismyndighet. Som bas för tillsynsbesöken har ett diskussionsunderlag tagits fram. Årsrapporter har hämtats in från 65 företag och utvärdering av dessa rapporter har genomförts och sammanställts i en rapport.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
0	5 674	110	5 591

(Belopp i tkr)

Kommentar

Länsstyrelsernas tillsynsverksamhet

Den positiva utveckling av länsstyrelsernas tillsynsverksamhet som under några år kunnat noteras har avstannat under 2001.

Räddningsverkets bedömning efter genomförda tillsynsbesök hos länsstyrelserna är att det fortsatt fordras en ökad prioritering från länsstyrelsernas sida för att över hela landet säkerställa kvantitativt och kvalitativt jämn nivå för denna tillsyn.

Räddningsverket bedömer också att flera länsstyrelser bör ge högre prioritet åt planläggning och beredskap dels för att vid omfattande räddningsinsatser kunna överta ansvaret för kommunal räddningstjänst dels för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning och sanering efter sådana utsläpp. Ett flertal länsstyrelser har arbetat om och anpassat sina planer för räddningstjänst. De planer som har omarbetats har anpassats till den ordinarie organisationen. Det innebär att hela länsstyrelsen engageras i verksamheten.

Räddningsverket kan också konstatera att en ökad samverkan har kommit tillstånd mellan vissa länsstyrelser. Denna samverkan bör enligt Räddningsverkets bedömning ytterligare vidareutvecklas och stödjas.

Insattillsyn

Vid insattillsyn, som under året genomförts vid fyra tillfällen, utvärderas den aktuella insatsen bland annat med avseende på om nödvändiga förberedelser har vidtagits. Exempel på vad som ytterligare utvärderas är alarmeringsfunktionen.

Syftet med insatstillsynerna är att de ska vara ett bidrag i arbetet med att utveckla och förbättra den kommunala räddningstjänsten. Under året har bland annat insatstillsyner genomförts där brandskydd i kulturbyggnader och gemensam ledning av flera kommuners räddningsinsatser utvärderats.

Tillsyn enligt Seveso-lagen

Tillsynen enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa skadorna av allvarliga kemikalieolyckor ska samordnas med den tillsyn som sker enligt miljöbalken. En samordning har inte gått att genomföra i samtliga fall på grund av att lagstiftningarna inte fullt ut tillåter att tillsynen delegeras till kommunerna. Avsikten är att tillsammans med Naturvårdsverket för regeringen föreslå att ändringar genomförs för att förbättra möjligheterna att samordna tillsynen. Detta arbete pågår.

Den uppföljning som Räddningsverket genomfört under året visar att arbetet med att granska den första omgången säkerhetsrapporter, cirka 70 stycken, pågår och att länsstyrelserna tillsammans med Arbetsmiljöinspektionsdistrikten har utvecklat rutiner och arbetsmetoder för detta. Räddningsverket bedömer det som angeläget att nuvarande granskning av säkerhetsrapporter i högre grad övergår i operativ tillsyn. Vidare att tillsynsprogram upprättas för de verksamheter som omfattas av lagstiftningen.

Säkerhetsrådgivare

Införandet av bestämmelserna om säkerhetsrådgivare vid transport av farligt gods har som Räddningsverket bedömer det generellt sett höjt säkerhetsnivån vid transporter av farligt gods.

Verket bedömer också att merparten av de företag som har skyldigheter att ha säkerhetsrådgivare också nåtts av informationen om bestämmelserna. En särskild satsning för att fånga in de som eventuellt inte nåtts av information är planerad.

De resurser som finns för tillsynsverksamheten är förhållandevis små med hänsyn till det antal företag som omfattas av bestämmelserna. En utökad och utvecklad samverkan med andra myndigheter med tillsynsuppgifter inom området är nödvändig och måste enligt verkets bedömning utvecklas ytterligare.

Räddningstjänstens yrkesutbildning m m

Mål

Målet är att förse samhället med en högkvalitativ yrkesutbildning som till volym och innehåll höjer kompetensen hos räddningstjänsten samt motsvarar behov och förväntningar. Utbudet av utbildningen inom det förebyggande området ska stärkas och utbudet av distansutbildningar öka.

Åtterrapporing

Räddningsverket ska redovisa omfattning och kostnad avseende den kommunala heltids- och deltidsräddningstjänstpersonalen samt sötningutbildningen.

Yrkesutbildning av räddningstjänstens personal bedrivs vid Räddningsverkets fyra skolor. Totalt har 1 753 elever genomgått yrkesutbildning för räddningstjänst. Antalet elever har ökat med 290 jämfört med 2000.

Inom sötningverksamheten har 162 elever utbildats.

Räddningsverkets kostnad för att utbilda en brandman är cirka 111 700 kronor. För enskorstensfejare är utbildningskostnaden cirka 31 000 kronor.

Kostnaden per utbildningsdag för räddningstjänstens yrkesutbildning är 3 192 kronor. Den ökade kostnaden för yrkesutbildningen inom räddningstjänst beror främst på att andelen utbildade deltidsbrandmän ökat och denna utbildning har större andel praktiska inslag som ökar kostnaden. Se tabellerna på nästa sida.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
4 848	193 780	3 825	188 060

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket bedömer att utbildningen genomförts med hög kvalitet och motsvarat det behov som kommunerna anmält till verket.

Fortsatt satsning på utbildning inom förebyggandeområdet har genomförts. En ny utbildning i brandförebyggande arbete för brandmän har genomförts.

En ny utbildning för deltidsbrandmän har utvecklats. Försöksutbildning har genomförts vid verkets skolor i Skövde respektive Sandö. Försöket ska utvärderas och rapporteras till regeringen den 1 mars 2002. En del av utbildningen har genomförts som distansutbildning.

Enny *Högre räddningstjänstkurs*, HRK, har utvecklats och utbildning har genomförts enligt den nya kursplanen.

Ny utbildning för skydd mot olyckor

Räddningsverket har på regeringens uppdrag utrett och den 30 november 2001 i rapporten *Utbildning för skydd mot olyckor* lämnat förslag till ny utbildning för den kommunala räddningstjänstens personal.

Verkets huvudförslag är att en ny tvåårig eftergymnasial studiemedelsberättigad

grundutbildning till brandman med inriktning på säkerhet och skydd mot olyckor införs från och med hösten 2003. Samtidigt införs också en ny grundutbildning för brandmän med deltidsanställning. Ett nytt system för vidareutbildning införs 2004.

Verkets uppfattning är att förslagen till ny utbildning är en väsentlig satsning på olycksförebyggande åtgärder för samhällets säkerhet och skydd.

Rapporten innehåller också en rad förslag om utbildningsverksamhetens styrning och kvalitetssäkring, kopplingen mellan FoU-verksamhet, normgivning och utbildning, kompetensutveckling av lärare med mera.

I regleringsbrevet för 2002 har verket fått i uppdrag att påbörja förberedelserna för att genomföra den nya utbildningen från och med 1 augusti 2003.

	Kostnad/elev, kr				
	1997	1998	1999	2000	2001
Räddningstjänst	86 210	79 283	82 754	106 157	111 645
Sotning	22 816	26 316	24 067	30 822	31 088
Övrig utbildning	2 966	5 200	4 165	4 247	3 822

	Kostnad/utb dag, kr				
	1997	1998	1999	2000	2001
Räddningstjänst	2 574	2 283	2 145	2 761	3 192
Sotning	681	1 035	789	1 078	885
Övrig utbildning	923	1 497	1 327	1 258	1 252

Uppdragsutbildning

Mål

Målet är att Räddningsverket ska tillgodose behoven av fortbildning och vidareutbildning för räddningstjänstsektorn samt utveckla uppdragsutbildningen för att höja säkerheten inom politikområdet Skydd mot olyckor.

Återrapportering

Räddningsverket ska redovisa omfattning, kostnader och intäkter för genomförd uppdragsutbildning.

Fort- och vidareutbildning för i första hand räddningstjänstens personal har genomförts. Totalt har 734 personer genomgått anslagsfinansierad fort- och vidareutbildning.

Under året har 7 370 elever genomgått avgiftsfinansierad utbildning, en ökning med 15 procent jämfört med 2000. Det totala antalet utbildningsdagar är 17 652 fördelat på 427 kurstillfällen.

Omsättningen för den avgiftsfinansierade uppdragsutbildningen uppgår till 21 miljoner kronor. Resultatet ger ett överskott på 0,4 miljoner kronor, vilket innebär att ackumulerat resultat är ett överskott på 1,9 miljoner kronor.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
21 034	20 645	18 305	18 839

(Belopp i tkr)

Kommentar

Nya utbildningar inom farligt gods området samt stab och ledning har genomförts. Flera nya kurser har utvecklats. Räddningsverket bedömer att det inom utbildningsorganisationen finns en betydande potential för att utveckla uppdragsutbildningen inom området Skydd mot olyckor, men även för beredskapen mot svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner.

*Verksamhetsgren
Genomförande av
räddningsinsatser*

Översikt

Mål

Konsekvenserna av inträffade olyckor skall minimeras.

Åtterrporterung

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt göra en bedömning hur dessa åtgärder bidragit till att målet för verksamhetsgrenen uppnåtts.

Räddningsverket genomför nationellt inga räddningsinsatser. Sådana insatser genomförs bara av de kommunala räddningstjänsterna samt de operativa statliga räddningstjänstmyndigheterna.

Räddningsverket medverkar genom sitt arbete inom verksamhetsgrenen Förebyggande och förberedande åtgärder främst för att den kommunala räddningstjänsten ska utveckla metoder, taktik och metodik för att genomföra räddningsinsatser på ett effektivt sätt. För att tillföra den kommunala räddningstjänsten kompletterande resurser vid mer omfattande olyckor bygger verket upp regionala resursdepåer.

Räddningsverkets informationsbank, RIB, kan utgöra ett stöd för den kommunala räddningsledaren. Tillgång till informationsbanken och verkets expertis på olika områden kan dygnet runt förmedlas av vakthavande tjänsteman, VT. Som exempel kan nämnas att VT och RIB utgjorde ett värdefullt stöd för räddningsledningen vid en brand i ett batterilager i Landskrona.

Utöver detta har verket sedan några år tillbaka inrättat en informationsberedskap, främst för service till media. Informationsberedskapen kan vid behov också utgöra ett stöd för räddningsledningen vid en större olycka. Sådant stöd har bland annat lämnats i samband med översvämningarna i Väster-norrland.

Civilpliktiga en resurs

Räddningsverket kan även på begäran av länsstyrelser eller kommuner medverka direkt i en räddningsinsats. Personal och civilpliktiga från Räddningsverkets skola i Sandö medverkade i räddningsarbetet i samband med de omfattande översvämningarna i Väster-norrlands län. Omkring 50 civilpliktiga

deltog under ledning av personal från skolan i insatsen. Även teknisk personal från skolan medverkade i arbetet med att säkerställa att kommunens behov av kompletterande räddningsutrustning snabbt kunde mötas. De civilpliktigas arbetsuppgifter omfattade bland annat invallning av utsatta bostäder, förstärkning av dammar, säkring av reningsverk och transformatorer samt rensning av vägtrummor och vattendrag.

Vid långvariga insatser behöver den kommunala räddningstjänsten ofta stöd av välorganiserade grupper som kan agera självständigt under egen ledning och med egen utrustning. Civilpliktig personal under utbildning vid verkets skolor kan då utgöra ett värdefullt tillskott för de kommunala räddningstjänsterna och vara ett betydelsefullt, bidrag för att uppfylla verksamhetsgrenens mål.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	134	–	–

(Belopp i tkr)

*Verksamhetsgren
Åtgärder efter
räddningsinsatser*

Översikt

Mål

Konsekvenserna av inträffade olyckor skall begränsas genom effektiva åtgärder efter olyckorna samt en effektiv erfarenhetsåterföring.

Åtterrapporing

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt göra en bedömning hur dessa åtgärder bidragit till att målet för verksamhetsgrenen uppnåtts.

Räddningsverket har till uppgift att inhämta erfarenheter från allvarliga olyckor och katastrofer i Sverige och andra länder. Detta genomförs främst genom observatörsinsatser. Sedan verket bildades 1986 har erfarenheter från fler än femtio olyckor och katastrofer i Sverige och andra länder inhämtats och dokumenterats.

Erfarenhetsåterföringen sker på flera plan, dels som personlig utveckling för de som medverkar i insatserna dels som generell återföring via rapporter och seminarier med mera. Erfarenheter från observatörsinsatserna får också inflytande på utvecklingen inom olika ämnesområden inom den utbildningsverksamhet för skydd mot olyckor som bedrivs vid verkets skolor.

Effektiva observatörsinsatser

För att ytterligare systematisera och effektivisera observatörsinsatserna kommer verksamheten att ses över. Snabbare återkoppling, bättre samverkan, och möjligheter till fördjupning är exempel på utvecklingsbehov som identifierats.

En viktig del av erfarenhetsåterföringen efter olyckor är de brandutredningar som genomförs i kommunerna. Detta redovisas under verksamhetsgrenen *Förebyggande och förberedande åtgärder*.

Statistik över kommunernas räddningsinsatser, administrativa data om räddningstjänstverksamheten, dödsbränder med mera inhämtas och sammanställs av verket i årligen utkommande rapporter. Regeringen har beslutat att Räddningsverket ska inleda och samordna uppbyggandet av ett nationellt centrum för statistik och olycksuppföljning i Karlskoga. Verksamheten där bedömer ver-

ket kommer att ha stor betydelse för möjligheterna att göra samlade bedömningar över olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet. Mer om olycksutveckling och statistik redovisas dels under *Samlad översikt* dels under verksamhetsgrenen *Förebyggande och förberedande åtgärder*. Administrativa data om räddningstjänstverksamheten insamlas av länsstyrelserna och sammanställs av verket. Verksamheten redovisas under *Tillsyn* på verksamhetsgrenen *Förebyggande och förberedande åtgärder*.

Olyckors effekter på miljön har de senaste åren ägnats allt större uppmärksamhet. Räddningsverket bedriver forsknings- och utvecklingsarbete som bland annat syftar till att öka kunskapen om olyckors miljöpåverkan och bidra till att miljövänligare metoder och teknik används vid räddningsinsatser. Verksamheten redovisas under verksamhetsgrenen *Förebyggande och förberedande åtgärder*.

Behov av utvecklad debriefing

Psykosocialt omhändertagande i samband med olyckor och katastrofer, så kallad POSOM-verksamhet är idag etablerad i huvuddelen av landets kommuner. Räddningsverket bedriver utbildning och bidrar till forsknings- och utvecklingsinsatser inom området. Även omhändertagande av den personal som medverkat i räddningsinsatserna ingår i arbetet efter olyckor. Kunskap om och metoder för så kallade debriefing är ett naturligt inslag i verkets yrkesutbildningar för brandmän. En viktig erfarenhet som dragits till följd av de två observatörsinsatser som under året genomförts i samband med terrordåden mot World Trade Center i New York är att verksamheten kan behöva utvecklas ytterligare.

Till verksamheten efter räddningstjänstinsatser hör också verkets handläggning av ersättningsärenden i samband med omfattande räddningsinsatser. Handläggningen av dessa ärenden ger insikter om bland annat behovet av administrativt stöd i samband med räddningsinsatser. Räddningsverket har utvecklat ledningsstödsystemet LUPP för lägesuppföljning av räddningsinsatser. Systemet utvecklas löpande och kan med kopp-

lingartill andra administrativa stödsystem hos kommunerna utgöra ett stöd under och efter räddningsinsatser.

Verket bedömer att den verksamhet som bedrivits och de förbättringsåtgärder som planeras inom angivna områden bidrar till att målet för verksamhetsgrenen nås.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	46 972	–	10 420

(Belopp i tkr)

Regleringsbrevets återrapporteringskrav omfattar endast en del av verkets verksamheter. I den nedanstående redovisningen av kostnader och intäkter anges enbart de direkta kostnaderna för respektive verksamhet, exklusive verksgemensamma kostnader. Skillnaden mellan verksamheternas direkta kostnader och de totala kostnaderna för grenen är 59 tkr. Nedan redovisas delverksamheter ingående i verksamhetsgrenen.

Observatörsinsatser m m

Mål

Målet är att Räddningsverket skall genomföra observatörsinsatser då olyckor är av särskilt intresse för verkets ansvarsområde för att erfarenheterna skall kunna följas upp och användas i det förebyggande arbetet.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa viktiga iakttagelser från genomförda observatörsinsatser samt påvisa om det föranleder att förändringar bör genomföras i förberedelser samt i förebyggandeverksamheten.

Räddningsverket skall redovisa vilka utbetalningar som gjorts i enlighet med 36 och 37 §§ räddningstjänstlagen (1986:1102) och 65 § räddningstjänstförordningen (1986:1107) och för vilka ändamål.

Fyra observatörsinsatser har genomförts:

- Händelserna i New York (två besök)
- Flygolyckan i Milano
- Bussolyckan i Portugal

En erfarenhet från händelserna i New York är det stora behovet av samverkan mellan myndigheter och organisationer både inom och utom räddningstjänstområdet. Det finns

också behov av en myndighetsöverskridande ledningsutbildning för att bättre kunna samverka i stabs- och ledningsarbete. En annan viktig erfarenhet av händelserna i New York är att det vid stora olyckor krävs omfattande resurser för ledningen av räddningstjänsten. Räddningsverket har i regleringsbrevet för 2002 fått i uppdrag att utreda behovet av förstärkningsresurser för ledning av räddningstjänst vid omfattande olyckshändelser.

Ytterligare en erfarenhet är att den svenska beredskapen för arbete i rasmassor behöver utvecklas. Erfarenheterna från New York visade också på behov av att ytterligare utveckla den psykosociala omhändertagningen av insatspersonal.

Flygolyckan i Milano där ett SAS-plan krockade med ett mindre flygplan och sedan kanade in i en bagagebyggnad, resulterade i ett stort antal dödsfall. Olyckan visade på vikten av bland annat samverkan och kommunikation mellan olika räddningsorganisationer.

Erfarenheten från broolyckan i Portugal visar att sökning i strömt vatten inte bör baseras enbart på dykning. Ett bra komplement är sökning med sonarer eller specialtränade hundekipage för att markera människor under vatten.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	46 913	–	9 632

(Belopp i tkr)

Kommentar

Erfarenheter från observatörsinsatser är ett viktigt inslag i utvecklingen av svensk räddningstjänst. Räddningsverket bedömer att framförallt erfarenheterna från händelserna i New York den 11 september kommer att kraftfullt påverka inriktningen inom framförallt områdena stab- och ledning samt samverkan. Erfarenheterna införs bland annat i utbildningsverksamheten och i särskilda utvecklingsinsatser och projekt.

För att ytterligare systematisera och effektivisera observatörsinsatserna kommer verksamheten att ses över. Snabbare återkoppling, bättre samverkan, och möjligheter till fördjupning är exempel på utvecklingsbehov som redan identifierats.

Utbetalning av ersättningar enligt 37 § domineras av två ersättningsärenden; översvämm-

ningen i Arvika hösten 2000 respektive snö-
ovädret i Gävle kommun 1998. På grund av
anslagsmässiga begränsningar kunde inte
hela ersättningen till Gävle utbetalas i decem-

ber 2001. En delsumma utbetalas i januari 2002.
Verket kommer föreslå regeringen att åtgärder
vidtas för att förhindra att liknande situationer
uppstår i framtiden.

Utbetald ersättning för oljesanering under 2001

Kommun	Ersättning, kronor
Timrå Maj 2000	53 219
Värmdö Oktober 2000 Delbeslut 1:	525 679
Gotland Dec 2000	16 698
Simrishamn Maj 1999	225 914
Göteborg April 2000	81 120
Haninge Oktober 2000	2 119 844
Gotland Oktober 2000	1 318 335
Kungälv August 2000	66 282
Kristianstad Maj 2000	539 823
Värmdö Oktober 2000 Delbeslut 2:	105 692
Norrtälje Oktober 2000 Överklagat 2002-01-09	63 596
Vellinge April 2001	72 535
SUMMA	5 190 737

Räddningsverket erhållit 2 092 742 kronor från försäkringsbolag.
Oljeutsläppet orsakades av fartyget M/V Weston, Öckerö 1998.

Utbetald ersättning för räddningstjänstkostnader vid stora olyckor 2001

Kommun och orsak	Ersättning, kronor
Ragunda Översvämning juli 2000	211 411
Bräcke Översvämning juli 2000	263 068
Ovanåker Översvämning 2000	2 439 769
Södertörns Brff Skogsbrand augusti 1999	
Kompletterande utbetalning m a a Länsrättens dom	246 619
Härjedalen Skogsbrand 2001	65 844
Upplands-Bro (gm Brandkåren Attunda)	
Skogsbrand 1999	894 775
Kramfors Översvämning juli 2000	1 065 749
Bengtstors	
Översvämning november 2000 – januari 2001	3 972 716
Åmål	
Översvämning november 2000 – januari 2001	489 206
Arvika	
Översvämning november 2000 – januari 2001	
Delbeslut	18 741 609
Trosa Jordskred maj – juni 1997	
Kompletterande utbetalning m a a kammarrättens dom	468 002
Alvesta	
Farligt gods olycka mars 2001, oljeutsläpp källare & vattendrag	119 603
Ovanåker	
Översvämning november – december 2000	165 227
Gävle Snöoväder december 1998	
Ersättning m a a länsrättens dom	12 000 000
SUMMA	41 143 598

Verksamhetsgren
Internationellt arbete

Översikt

Mål

Målet är att

- bidra till att minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder;
- medverka i uppbyggnad och beredskap för internationell krishantering,
- inhämta erfarenheter från olyckor och katastrofer i andra länder till nytta för svensk räddningstjänst och
- öka internationell samordning inom området genom bl.a. kunskapsutveckling och kunskapspridning.

Åtterrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits inom verksamhetsområdet samt göra en bedömning hur dessa åtgärder bidragit till att målen för verksamhetsområdet uppnåtts.

Räddningsverket har fortsatt förbättra insatsberedskapen för olika katastrofer. Förbättringar av beredskapen har bland annat åstadkommit genom en utökad samverkan med Sida. Ett särskilt ramavtal har träffats mellan Sida och Räddningsverket om finansiering av hjälpinsatser då snabba beslut fordras. Den förbättrade samverkan med Sida har också medfört att Räddningsverket fått tillgång till kunskap om länder och förhållanden som behövs för att kunna fatta beslut om insatser.

Kvalitén på Räddningsverkets beredskap har höjts. Verket har också utbildat och genomfört övningar med olika FN-organs personal. Detta bedöms sammantaget medverka till en ökad internationell samordning. Genom snabbare insatser från Räddningsverket kan FNs personal snabbare vara på plats och verka effektivare. Bättre samarbete mellan olika organisationer och myndigheter i framförallt England, Danmark, Norge, Finland och Sverige medverkar också till säkrare leveranser och ökad uthållighet i de av FN begärda insatserna.

Räddningsverket har under Sveriges ordförandeskap i EU aktivt i samverkan med andra svenska myndigheter och departement bidragit till att en gemenskapsmekanism inom räddningstjänstområdet kunnat skapas. Genom mekanismen kan från 2002 medlems-

länderna lättare agera gemensamt och kraftfullt. Räddningsverket har efter ordförandeskapet aktivt bidragit med stöd till kommissionen i den fortsatta uppbyggnaden av mekanismen, bland annat med skapandet av en gemensam utbildning för insatser.

Det säkerhetsfrämjande arbetet i central- och Östeuropa har fortsatt med tonvikt på de baltiska staterna och Ryssland. Samarbetet med de tre baltiska staterna, som pågått i över tio år, har lett till en tät samverkan i högre teknisk utbildning, övningar och forskningsprojekt. Genomförda/påbörjade insatser är:

Hjälpinsatser

En insats med vattenrening och vattendistribution i El Salvador har genomförts efter jordbävningen i januari.

Efter jordbävningen i Gujarat i Indien har en stödinsats genomförts för World Food Programmet, WFP, verksamhet i området.

Två projekt till stöd för WFPs hjälparbete i Afghanistan har inletts under november; dels överföring av 50 lastbilar jämte instruktörer och tekniker för distribution av livsmedel, dels ett projekt för snöröjning, vägreparationer och administrativt stöd till WFP.

Återuppbyggnadsinsatser

För ett vägprojekt har en EU-finansierad insats genomförts i Huila-provinsen i Södra Angola.

Återuppbyggnadsarbetena på Sidas uppdrag i Bosnien-Hercegovina har fortsatt och förväntas pågå i ytterligare minst två år. Totalt har nu cirka 2 200 byggnader åtgärdats under programmet. Dessutom har ett mindre projekt med reparationer av krigsskadade hus genomförts på uppdrag av United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR.

Ett projekt för stöd till väghållning i Xai-xai provinsen i Mocambique liksom en insats inom humanitär minröjning i Eritrea har inletts. Båda projekten finansieras av Sida. Projekten fortsätter under 2002.

Slutligen har Räddningsverket ställt personal till förfogande för deltagande i norska hjälpprojekt i Guinea och Tadzjikistan.

Räddningsverket bedömer att de internationella insatserna indirekt eller direkt medverkar till att minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i de drab-

bade länderna. Ytterligare insatser behövs för att säkerställa kvalitén i och mäta effekterna av de genomförda insatserna.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
90 410	163 752	79 290	143 163

(Belopp i tkr)

Regleringsbrevets återrapporteringskrav omfattar endast en del av verkets verksamheter. I den nedanstående redovisningen av kostnader och intäkter anges enbart de direkta kostnaderna för respektive verksamhet, exklusive verksgemensamma kostnader. Skillnaden mellan verksamheternas direkta kostnader och de totala kostnaderna för grenen är 93 081 tkr och för intäkterna 71 622 tkr. Nedan redovisas delverksamheter ingående i verksamhetsgrenen.

Beredskap för internationella insatser

Mål

Målet är att utveckla personalens förberedelser inför deltagande i en internationell insats samt förbättra erfarenhetsuppföljningen efter genomförda insatser.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa omfattning av och innehåll i den internationella beredskapen. Särskilt skall arbetsläge för övertagande av den militära överskottsmaterielen redovisas. Verket skall också ange de erfarenheter som har medfört förändringar i verkets insatspaket och internationella utbildning.

Beredskapen för internationella hjälpin-satser har förstärkts genom utbildningar, övningar och planeringsinsatser. Särskilda kurser för styrkechefer samt stabs- och ledningskurser har utvecklats och genomförts. Befattningsutbildningar för expertpersonal har genomförts i intensifierad omfattning.

Verket räknar med att via grundutbildning, specialistutbildning, särskild utbildning och kompletterande övningar kunna fortsätta förstärka beredskapen.

Övertagandet av övertalig försvarsmateriel har påbörjats. Omkring 60 procent av den materiel som ska tillföras Räddningsverket har levererats.

Delar av försvarsmaterielen har ställts till FNs förfogande i direkt användning i Afghanistan och tidigare vid hjälparbetet efter jordbävningen i Bhuj, Indien.

Beredskapsmateriel som inte har sitt ursprung i Försvarsmakten har kompletterats och förnyats. Sådan komplettering sker i nära samverkan med olika FN-organ.

Omfattningen av den materiella beredskapen och vad den kan nyttjas för framgår av tabellen till höger.

Alla team är självständiga på mat, vatten, kommunikation och sjukvård. Transportkapacitet förutsätts finnas på plats. Beredskapen för teamen är uppbyggd så att en kombination av olika team eller en dubblering lätt kan ske. Snabbinsatsstyrka är inte fullt insatsberedd ännu. Styrkan ska kunna tas i anspråk för insatser i Baltikum med stöd av ett avtal mellan Sverige och de baltiska länderna.

Sedan flera år tillbaka gäller att utvärdering av hjälpin-satser sker regelmässigt. Som ett komplement till denna utvärdering, som görs av den egna personalen, genomförs med konsultstöd också minst två djuputvärderingar per år.

Sida har krävt ett revisionsintyg för samtliga insatser som de finansierar. Räddningsverket har därför anlitat en extern revisionsfirma för granskning av dessa insatser.

Erfarenheterna är att behovet av utbildning är stort och att insatspaketet löpande måste utvecklas utifrån utvärderingarnas resultat och synpunkterna från uppdragsgivarna.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
8 221	44 039	-3 467	30 607

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket bedömer att åtgärderna inom utbildningsområdet varit effektiva och utvecklat personalens kompetens för internationella insatser. I takt med ökade krav från FN och EU bedöms behovet av fortbildning som stort även de närmaste tre åren.

Utvärdering och erfarenhetsuppföljning har varit sämre utvecklad än åtgärder i samband med insatser. Därför har verket gjort

Översikt över beredskapen för internationella insatser 2001				
Namn	Arbetsområde	Beskrivning	Insatstid	Antal team
Sök- och räddnings-team	Jordbävningar, översvämningar, jordskred	5-80 personer, sökhundar inkl förare, utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar 4 team/48 timmar
Chemical team	Sanering, kemiutsläpp, C-stridsmedel	35 personer inkl personal från FOI utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar
UN-support team	Fältstöd till FN vid katastrofer tex office communication (kontorsstöd, logistik och logi)	1-30 personer utrustning	6-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar ytterligare team efter ö.k.
Materiel för katastrofer	Humanitära katastrofer	Tält, filter, vattenrening, fordon m m	1-24 timmar	
Experter	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter och ytterligare 100 i nätverk
Observatörer	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter och ytterligare 100 i nätverk
Oljeskydd	Utsläpp av olja till sjöss	3-5 personer inkl utrustning	3-10 timmar efter beslut	2 team/10 timmar
Snabbinsatsteam	Räddningstjänst	11 personer inkl utrustning	högst 3 timmar efter beslut	3 team/3 timmar

stora ansträngningar för att få en återföring av erfarenheter regelmässigt utförd. Räddningsverket bedömer att ytterligare åtgärder i denna riktning behövs under 2002.

inom området räddningstjänst. Målen antogs vid Europeiska rådets möte i Göteborg i maj.

Verket har också deltagit i utarbetandet av beslutet om inrättandet av unionens gemenskapsmekanism.

Civil krishantering och EUs gemenskapsmekanism

Mål

Målet är att Räddningsverket skall följa utvecklingen och understödja Regeringskansliet med att utveckla arbetet inom ramen för EU:s civila krishantering och det arbete som berör räddnings- och katastrofinsatser.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vidtagna åtgärder.

Räddningsverket har under det svenska ordförandeskapet aktivt medverkat i arbetet med att ta fram underlag för konkreta mål för Europeiska Unionens, EU, civila krishantering

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
556	727	-	-

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket bedömer att gemenskapsmekanismen kommer att utgöra en viktig del i unionens civila krishantering främst inom området räddningstjänst. Gemenskapsmekanismen förväntas också utvecklas till en betydelsefull funktion för att genomföra biståndsinsatser både inom och utom unionen. Gemenskapsmekanismen är operativ från och med 1 januari 2002 och Räddningsverket har preliminärt ställt svenska resurser till förfogande för insatser. I april 2002 kommer en formell resursanmälan att inlämnas.

Säkerhetsfrämjande arbete i central- och Östeuropa

Mål

Målet är att vidmakthålla och utveckla samarbetet med länder i Central- och Östeuropa. Särskild vikt skall läggas vid miljöskyddsarbetet. Samarbetet med nordvästra Ryssland skall utvecklas. Det operativa samarbetet mellan svensk räddningstjänst och motsvarande organisationer i Östersjöområdet skall intensifieras så att det är möjligt att ömsesidigt kunna bistå varandra med räddningstjänstinsatser till lands i samband med allvarliga olyckor.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa den verksamhet som genomförts. Efter varje genomförd räddningsinsats skall Räddningsverket redovisa insatsens omfattning och kostnad.

Ett antal seminarier har genomförts med deltagare från Estland, Lettland, Litauen och Ryssland. Verkets estniska motsvarighet har lämnat stöd till verket i samband med en kurs för FN samt vid insatsen i Afghanistan. Mellan Sverige och Estland har ett bilateralt avtal om samarbete och ömsesidig operativt stöd vid räddningstjänst utarbetats. Motsvarande avtal med Lettland och Litauen är under slutlig handläggning. Avtalen under-tecknas under 2002.

Samarbetet mellan Räddningsverket och ryska EMERCOM har lett till ömsesidigt stöd när det gäller deltagande i internationella övningar och konferenser.

Inom ramen för det säkerhetsfrämjande stödet till Öst- och Centraleuropa har verket genomfört det sista året av de treåriga samarbetsprojekten inom utbildningsområdet för Estland, Lettland och Litauen.

Ekonomi

2001	2000		
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
3 277	5 764	3 032	5 519

(Belopp i tkr)

Kommentar

Det ömsesidiga samarbetet med räddningstjänstmyndigheterna i Central- och Östeuropa har utvecklats. En allt större del av samarbetet sker inom ramen för normalt grannlands- och internationellt samarbete. Fortfarande behövs dock visst ekonomiskt stöd för ländernas möjligheter att delta i samarbetet. De bilaterala samarbetsavtalen är en grund för att utveckla räddningstjänsten och för att erbjuda hjälp till grannländerna i Östersjöområdet.

Civil humanitär minröjning

Mål

Målet är att i samråd med Försvarsmakten fortsätta utveckla metoder för minröjning vid humanitära insatser. Befintliga tekniker, kompetenser och metoder som skapas skall vara kompletterande och inte konkurrerande gentemot varandra. Stödet till GIHCD i Genève skall fortsätta.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa genomförd verksamhet och uppnådda effekter.

Verket har arbetat med utveckling av metoder. Två EU-projekt har startats. Räddningsverket medverkar i metodikstudier av den konstgjorda hundnosen samt testning av en multisensor för detektion av minor. Projektet har blivit något försenade eftersom ett relevant testfält först nu har kunnat erbjudas.

Verket finansierar även studier med inriktning att undersöka hur explosivämnen sprider sig i jord och i luften respektive att undersöka olika filtermateriel för att uppnå bästa möjliga filter för att detektera explosivämnen. Studierna genomförs av Totalförsvarets forskningsinstitut.

Räddningsverket har en representant placerad vid Geneva International Centre for Humanitarian Demining, GICHHD, i Genève. Verkets representant medverkar i en hundstudie samt arbetar fram internationella standards för humanitär minröjning.

Räddningsverket har även medverkat vid tester av maskinell minröjningsutrustning.

Verket har konstaterat en brist på kunskap och erfarenhet i Sverige inom civil humanitär minröjning. Verket har därför initierat en översyn av den internationella utbildningen

inom ammunitions- och minröjningsområdet. Utvecklingen sker i nära samarbete med Försvarsmakten. Verket har genomfört en testkurs för generell information om minröjning. Ytterligare kurser är planerade.

Räddningsverket har slutfört ett stöd till FNs Mine Action Coordination Centre i Kosovo. Arbetet har varit framgångsrikt och Kosovo bedöms nu som minfritt. Arbeta med motsvarande stöd till FN i Eritrea har påbörjats. Projektet finansieras av Sida.

Ekonomi

Kommentar

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
1 836	15 707	-33	13 038

(Belopp i tkr)

Stödet till FNs minröjningscenter i Kosovo har ett allt större internationellt intresse för verkets tjänster. Räddningsverket har framgångsrikt utvecklat FNs datasystem vid minröjning vilket och att allt flera minröjare använder systemet i samband med planering och genomförande av minröjning. Verkets stöd inom sjukvård har medfört en högre kvalitet och kunskap inom sjukvårdsresurserna vid respektive minröjningsorganisation. Verket har också medverkat till att ta fram riktlinjer för sjukvård. De standarder som GICHD har tagit fram har blivit allmänt accepterade.

Tjänsteexport

Mål

Målet är att Räddningsverket skall erbjuda expertstöd och statligt förvaltningskunskande till internationella organisationer och myndigheter inom Räddningsverkets verksamhetsområde. Räddningsverket skall verka för att svensk kompetens kan bidra till att höja kompetensen på det internationella planet.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa den verksamhet som bedrivits inom resultatområdet Tjänsteexport samt ange väsentliga uppnådda resultat. Verket skall även ange hur vunna erfarenheter har tillvaratagits.

Verksamheten utvecklas enligt den marknadsplan som utarbetats. Ett projekt har påbörjats i Indonesien där ett konsortium av skogsägare köper verkets tjänster för förebyggande insatser mot skogsbränder. En tjänsteman från Räddningsverket är placerad i området sedan januari 2001. I projektet ingår även att presentera en utbildningsplan för förebyggande av skogsbränder och skadeavhjälpanse insatser. Projektet avslutas december 2002.

Ytterligare insatser har genomförts i Thailand, förebyggande brandskyddsåtgärder i Bangkoks hamn, England, utbildning av brandmän i särskilda släckinsatser, Spanien, utbildning i särskilda släckinsatser, Holland, tillämpad utbildning för brandmän.

Erfarenheterna har främst handlat om personlig kompetensutveckling för de lärare och övrig personal som arbetat i projekten.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
4 898	4 434	2 301	2 264

(Belopp i tkr)

Kommentar

Årets verksamhet har gett ett överskott på cirka 0,5 miljoner kronor. Det balanserade underskottet uppgår till cirka 3,7 miljoner kronor. Efterfrågan på verkets tjänster ökar och en fortsatt försiktig expansion av den internationella kunskapsuppbyggnaden planeras för 2002.

*Verksamhetsgrenen
Befolkningsskydd och
räddningstjänst*

Översikt

Mål

Verksamheten inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst skall bedrivas så att skador till följd av krigshandlingar förhindras eller begränsas i första hand vad gäller människor och i andra hand vad gäller egendom och miljö. De resurser och den beredskap som skapas inom funktionen skall också kunna utnyttjas vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa en bedömning av funktionens förmåga. Statens räddningsverk skall vidare redovisa en bedömning av hur verksamheten som bedrivits bidragit till att utveckla funktionens förmåga.

Utvecklingen av förmågan inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst ska bedömas mot de förutsättningar som statsmakterna redovisat i de olika försvarspolitiska besluten.

Statsmakternas krav på funktionens förmåga har successivt minskat, bland annat genom att kravet på den fredstida grundförmågan har begränsats.

Funktionens förmåga värderas utifrån de tre planeringsfall som regeringen angivit – grundförmåga, förmåga på medellång sikt respektive lång sikt.

Funktionens grundförmåga bedöms fortfarande som inte godtagbar. Den kommunala räddningstjänsten saknar fortfarande såväl personell som materiell kapacitet vid angrepp med icke-konventionella vapen.

Befolkningsskyddets grundförmåga bedöms som godtagbar.

Funktionens förmåga på medellång sikt, fem år, är inte godtagbar. Bedömningen baseras på att grundförmågan inom räddningstjänsten ännu inte uppnåtts.

Grundförmågan planeras vara uppnådd 2007 och först därefter bedöms förmågan på ett godtagbart sätt kunna byggas upp inom en anpassningsperiod.

Funktionens förmåga på lång sikt, tio år, bedöms som godtagbar. Tidsperioden är så lång att nödvändiga åtgärder förutsätts kunna genomföras.

Förbättrad förmåga

Räddningsverket bedömer att genomförd verksamhet resulterat i att funktionens förmåga förbättrats. Bland de åtgärder som bidragit till detta finns det arbete som påbörjats vad gäller organiserandet av en nationell expertfunktion i syfte att förbättra samhällets beredskap vid insatser av kemiska stridsmedel. Vidare har den kommunala räddningstjänstens lednings- och samverkansförmåga ytterligare förbättrats genom att fem räddningscentraler färdigställts.

Kommunernas beredskap har förbättrats genom att krigsplacering börjat ske av den totalförsvarspliktiga personal som ska tillföras räddningstjänstverksamheten.

Den räddningstjänstmateriel för höjd beredskap som planerats att inköpas i fred är i stort anskaffad.

Samhällets beredskap och förmåga att genomföra utrymningar i olika situationer bör ses över.

Ekonomi för verksamhetsgrenen befolkningskydd och räddningstjänst

	2001		2000	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Samhällets räddningstjänst	3 240	382 569	4 127	377 820
Befolkningsskydd	-	93 406	-	155 955
Säkerhetsskapande internationellt samarbete	52	14 245	193	4 770
Övrig verksamhet för det civila försvaret	607	77 084	492	79 661
Verksgemensamma kostnader	-	33 243	973	48 910
Summa	3 899	600 547	5 784	667 116

(Belopp i tkr)

I Samhällets räddningstjänst ingår materieförsörjning under höjd beredskap, räddningscentraler med mera, totalförsvarspiktiga räddningsmän med mera, stöd till frivilligorganisationer samt information och varning till allmänheten. I Befolkningsskydd ingår skyddsrum och skyddade utrymmen. I Säkerhetsskapande internationellt arbete ingår Internationell verksamhet inom ramen för Partnerskap för fred samt fredsfrämjande och humanitära insatser. I Övrig verksamhet för det civila försvaret ingår kommunala ledningsplatser och utbildning av beredskapsmän.

Regleringsbrevets återrapporteringskrav omfattar endast en del av verkets verksamheter. I den nedanstående redovisningen av kostnader och intäkter anges enbart de direkta kostnaderna för respektive verksamhet, exklusive verksgemensamma kostnader. Skillnaden mellan verksamheternas direkta kostnader och de totala kostnaderna för grenen är 81 183 tkr. I det följande redovisas delverksamheter ingående i verksamheten.

Materieförsörjning under höjd beredskap

Mål

Målet är att bedriva verksamhet så att det finns ändamålsenlig utrustning för den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap med hänsyn till möjliga åtgärder under en anpassningsperiod.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa materiellaget samt även avvecklingen av överskotts-

materiel som finns kvar från den tid då civilförsvaret var en statlig organisation. Vidare skall verket redovisa resultatet av genomförda uppföljningar av kommunernas hantering av den statligt ägda materielen.

För materielgrupperna Beklädnad, Brand- och räddningsmateriel samt Omhändertagande av skadade är grundbehovet i stort sett uppfyllt. Endast på enstaka artiklar är grundbehovet inte uppfyllt. Stora brister finns fortfarande inom områdena Ammunitionsröjning och C-materiel. Inom dessa områden har materielutveckling och anskaffningen intensifierats. Grundbehovet ska vara uppfyllt under 2007.

Avveckling av överskottsmateriel från civilförsvarsorganisationen pågår och ska vara slutförd 2002. Den gällande planeringssinriktningen har minskat materielbehoven för krigsorganisationen vilket inneburit att ett nytt överskott skapats. Det nya överskottet värderas till omkring 37 miljoner kronor.

Verket följer även upp att kommunerna hanterar den statligt ägda materielen ingående i den kommunala räddningstjänstverksamheten under höjd beredskap på rätt sätt. Personal vid verkets skolor svarar för kontrollen. 45 kontroller har genomförts. Bland annat har uppmärksammats att ett mindre antal kommuner inte redovisat förbrukad materiel på ett riktigt sätt. Det brister också i dokumentation av den fleråriga materielvärden på flera håll. I övrigt har kommunerna god kontroll över materielen.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
3 124	104 204	4 013	120 293

(Belopp i tkr)

Kommentar

Genom kommunernas möjlighet att tilläggsanskaffa viss materiel för verksamheten under höjd beredskap och genom kontroll av materielhanteringen i kommunerna vet verket att materielen används i fredstid. Detta ger en god integrering mellan fred och krig då materielen är känd av personalen. Den materiel som främst används är; radioutrustning, andningsskydd, beklädnadsutrustning, hydrauliska räddningsverktyg, motorsprutor, brandarmatur samt sjukvårdsutrustning.

Åtgärderna inom en anpassningsperiod är dels omfördelning av befintlig materiel dels nyanskaffning för att nå aktuellt behov. Verket lagerhåller förutom materiel för höjd beredskap även materiel för internationella insatser, regionala materielförråd med utrustning för att hantera kemikalieolyckor, oljeutsläpp, skogsbränder och översvämningar.

Genom att verket planerar att använda all lagerhållen materiel vid en situation av höjd beredskap minskar behovet av anskaffning av materiel under anpassningsperioden.

Räddningscentraler m m

Mål

Målet är att bidra till att den kommunala räddningstjänsten har en effektiv ledning under höjd beredskap genom att bidra till att kommunernas räddningsledning har ledningsplatser och ett säkert och fungerande sambandssystem.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra ledningsförmågan samt redovisa det utbetalade stödet för byggande av räddningscentraler samt kommunernas behov av respektive tillgång till räddningscentraler.

Fem räddningscentraler har färdigställts som täcker ledningsbehovet för tolv kommuner. Det totala antalet räddningscentraler uppgick vid utgången av 2001 till 121 anläggningar

vilket täcker ledningsbehovet för 172 kommuner. Beroende på olika samverkansformer kommunerna emellan bedömer Räddningsverket att det totala behovet är cirka 210-220 räddningscentraler. Utredningar för omkring 50 nya räddningscentraler pågår. 65 miljoner kronor har utbetalats för produktion av räddningscentraler.

Ett nytt radiosystem har färdigställts för ett räddningstjänstförbund. En uppgradering har gjorts av radiosystemen i tre kommuner samt för ledningsfordon i en kommun. Kompletteringar av länsradiosystemet har gjorts i fyra län.

För produktion av länsradiosystem har utbetalats 15,8 miljoner kronor.

Länsvisa funktionskontroller, där kommunernas ledningsplatser för räddningsledning och sambandsnät för ledning samtidigt provas, har genomförts i samverkan med ett antal länsstyrelser.

För att underlätta och effektivisera användandet av befintliga radioväxlar i kommunernas räddningscentraler har ny utrustning för manövrering av radioväxlarna utvecklats.

Lednings- och sambandsutredningar har genomförts i kommuner och kommunalförbund som grund för utbyggnad och modernisering av radio- och telekommunikationssystem.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
37	96 116	1	86 707

(Belopp i tkr)

Kommentar

För att säkerställa den kommunala räddningstjänstens lednings- och samverkansbehov vid allvarliga krissituationer behövs en ändamålsenlig ledningsplats samt fungerande elförsörjning, telekommunikation, radiosamband och datorstöd.

I stort har kommunerna idag tillgång till fungerande sambandssystem för den normala verksamheten. Det finns dock ett stort behov av att modernisera systemen. Parallellt finns behov av översyn avseende robustheten i fråga om uthållighet, försörjningssäkerhet och skydd för att tillgodose lednings- och samverkansbehoven vid allvarliga krissituationer.

Verket anser att det är olyckligt att något beslut om införandet av ett gemensamt radiosystem inte tagits. Följden blir att olika intres-

senter anskaffar egna system med följd att samverkan mellan olika samhällsviktiga funktioner försvåras.

För att säkerställa en god grundförmåga, från vilken anpassning på fem och tio års sikt ska kunna ske, är det Räddningsverkets uppfattning att ytterligare investeringar inom området i möjligaste mån sker fortlöpande och i takt med samhällsutvecklingen.

Totalförsvarspliktiga räddningsmän m m

Mål

Målet är att bedriva verksamheten så att räddningstjänsten har erforderlig och utbildad personal under höjd beredskap med hänsyn till möjliga åtgärder under en anpassningsperiod. Räddningsverket skall utbilda 700 totalförsvarspliktiga räddningsmän, sanerare och ammunitionsröjare samt stödja frivilligorganisationerna så att de kan utbilda personal för räddningshundgrupper, regionala flyggrupper och hemskydd.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa antal utbildade samt kostnaderna för utbildningen av totalförsvarspliktiga och frivilliga samt personalförsörjningsläget inom funktionen.

Under året har 515 räddningsmän, 84 ammunitionsröjare och 74 sanerare utbildats. Kostnaden uppgick till 108,5 miljoner kronor.

Svenska Brukshundsklubben, SBK, genomför, på uppdrag av verket, utbildning av räddningshundar för kommunernas behov under höjd beredskap. 75 hundar har genomgått grundutbildning med godkänt prov. Kostnaden för utbildning av räddningshundgrupper är 1,9 miljoner kronor.

Frivilliga Flygkåren, FFK, har verkets uppdrag att lösa länsstyrelsernas behov av flygresurser under höjd beredskap. Knappt 1000 elever har genomgått någon av kårens utbildningar. Kostnaden för FFKs verksamhet är 3,5 miljoner kronor.

Sveriges Civilförsvarsförbund, SCF, har för kommunernas behov under höjd beredskap utbildat 101 hemskyddsombud. Kost-

naden för hemskyddsutbildningen är 1,1 miljoner kronor.

Personalförsörjningsläget inom funktionen är något osäkert. Detta främst beroende på att kommunerna ännu inte reviderat sina planer mot bakgrund av ändrade hotbilder. Därmed har de heller inte reviderat sina kompletterande behov av totalförsvarspliktig personal för räddningstjänstverksamheten under höjd beredskap. I tabellen på sidan 47 redovisas, i sammanställd form, de uppgifter Pliktverket för närvarande har avseende kommunernas behov respektive de beslut som Pliktverkets regionkontor fattat avseende krigsplacering.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
59	119 241	19	101 556

(Belopp i tkr)

Utöver utbildningskostnader ingår också kostnader för förmåner till civilpliktsrådet samt olika projekt och samordningsåtgärder kopplade till området. Kostnaden för dessa verksamheter är 4,2 miljoner kronor.

Kommentar

Målet att utbilda 700 totalförsvarspliktiga räddningsmän med flera har i stort sett nåtts. Utbildningen har genomförts med god kvalitet. Det civila meritvärdet i utbildningen ökas i och med att en ny kursplan för räddningsmannautbildningen fastställts. Kursen ger behörighet att ingå i kommunens räddningskår som deltidsanställd brandman. Det förutsätter att kommunen ger den kompletterande utbildningen som behövs bland annat rökdykning.

I sina bedömningar av behovet av kompletterande totalförsvarspliktig personal redovisar kommunerna behovet i krig, det vill säga efter en längre anpassningsperiod. Personalläget är därför något bättre än vad som framgår av tabellen.

På grund av osäkerheter avseende behovet av totalförsvarspliktiga ammunitionsröjare och sanerare har antalet kurser som leder till dessa befattningar begränsats under de senaste fem åren. Under den närmaste treårsperioden görs en ökad satsning på utbildning till dessa befattningar för att minska denna obalans.

Personalförsörjningsläget för totalförsvarspliktig personal inom kommunal räddningstjänst 2002-01-15

Befattning	Kommunernas anmälda behov	Antal som fått beslut om krigsplacering (inkl personalreserv)
Räddningsman	11 000	3 787
Ammunitionsröjare	2 000	196
Sanerare	1 600	262
Räddningshundförare		175

Vid utgången av 2001 finns det 220 fungerande räddningshundsekipage. Det finns fortfarande äldre räddningshundförare som har genomfört sin utbildning före 1998 och blivit placerade med civilplikt. Numera sluter utbildade räddningshundförare avtal med sin kommun om frivilligtjänstgöring under höjd beredskap. Räddningsverkets mål är att det ska finnas 400 fungerande räddningshundsekipage tillgängliga i fred för insatser nationellt och internationellt. Resterande behov avses åtgärdas under en anpassningsperiod.

Enligt de överenskommelser som slutits mellan länsstyrelserna och FFK behöver länsstyrelsernas krigsorganisationer förstärkas med cirka 800 personer ingående i regionala flyggrupper.

Den fredstida omfattningen av SCFs hemskyddsutbildning är numera starkt begränsad. Med tanke på att det fortfarande finns över 17 000 personer inskrivna som hemskyddsombud bedöms personalförsörjningsläget som gott. Kvalitativt har dock organisationen stora brister eftersom många utbildades för mer än tio år sedan och inte har övats sedan dess.

Stöd till frivilligorganisationer

Mål

Målet är att bidra till att medborgaren på olika sätt förbättrar sin förmåga att hantera olycksituationer samt agera på rätt sätt i samband med större olyckor, katastrofer och störningar i viktiga samhällssystem samt under höjd beredskap.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa antalet personer som genomgått någon av de kurser som frivilligorganisationerna genomför med ekonomiskt stöd från Räddningsverket dvs Sveriges civilförsvarsförbund, Svenska röda korset, Svenska brandförsvarsförbundet och Svenska livräddningssällskapet samt efter hörande av de ovan nämnda organisationerna redovisa en bedömning hur dessa insatser bidragit till att höja kunskap och förmåga hos den enskilde medborgaren.

Svenska Röda Korset har genomfört 4 053 utbildningar i första hjälpen och hjärt-lungräddning samt 481 utbildningar i barnolycksfall. Totalt har 63 000 personer utbildats.

Svenska Brandförsvarsförbundet har genomfört 6 245 kurser i brandkunskap för alla. Totalt har 127 300 personer utbildats.

Svenska Civilförsvarsförbundet har genomfört 3 530 kurser i Säkerhet och överlevnad. Totalt har över 71 000 personer utbildats.

Svenska Livräddningssällskapet har genomfört 175 kurser i vattensäkerhet. Vidare har 25 kurser i vattensäkerhet riktade mot vuxna invandrare genomförts. Totalt 1 930 personer har utbildats.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	40 059	–	39 441

(Belopp i tkr)

Kommentar

I enlighet med regeringens återrapporteringskrav har verket hört berörda frivilligorganisationer om deras bedömning av hur genomförd kursverksamhet bidragit till att förbättra samhällsmedborgarnas förmåga att hantera olycksituationer. Deras svar sammanfaller väl med tidigare genomförda undersökningar rörande självskyddsutbildningar. Organisationerna uppger att utbildningarna stärker deltagarnas självförtroende och innebär att de i de fall de varit inblandade i olyckor kunnat agera effektivare.

Information och varning till allmänheten

Mål

Målet är att varning skall kunna ske utomhus i områden med farlig verksamhet och i områden med högsta eller hög prioritet enligt de regionala mål- och riskanalyserna. Moderniseringen av utomhusvarningssystemet skall fortsätta.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa arbetsläget vad gäller produktion av nytt manöversystem för varning utomhus samt planerad produktionstakt.

Det nya manöversystemet för utomhusvarning M95 har under året installerats i fem län. Vid utgången av 2001 är systemet installerat i 12 län. Systemet planeras vara färdiginstallerat för hela landet 2004.

Förstudier och försök har genomförts för att undersöka möjligheterna till fjärravstängning av ventilationssystem i samband med signalen Viktigt meddelande. Dessa försök fortsätter under 2002.

Förstudie har genomförts för att undersöka möjligheterna att sända *Viktigt meddelande till allmänheten* i nya media, till exempel över Internet och via textmeddelande i mobiltelefonen.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
21	22 950	93	24 623

(Belopp i tkr)

Kommentar

Installationen av nytt manöversystem innebär högre tillförlitlighet i varningssystemet genom den ökade möjligheten till övervakning och kontroll av hela systemet. Systemet blir också attraktivare att använda vid fredstida olycka genom den flexibilitet som åstadkoms och som innebär att varning kan selekteras och ges i de områden som är aktuella i varje enskilt fall. På enstaka platser finns behov av utbyggnad med ett fåtal varningsaggregat men i stort täcker befintliga aggregat behoven av utomhusvarning utifrån gällande riskbilder i fred och under höjd beredskap.

Skyddsrum och skyddade utrymmen

Mål

Målet är att civilbefolkningen inom särskilt utsatta områden skall skyddas. Räddningsverket skall tillse att produktionen av skyddsrum i samband med ny- och ombyggnad sker i särskilt utsatta områden enligt 1998 års mål- och riskanalyser. Produktionen av så kallade bristtäckningsskyddsrum hänskjuts till en anpassningsperiod. Vid behov skall sådana skyddsrum byggas i samband med anordnande av kommunala ledningsplatser.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa en sammanställning av årets produktion och kostnader för skyddsrum fördelat på kategorier. Jämförelse skall ske med de tre föregående åren. I övrigt skall arbetsläget rapporteras, bl.a. vad gäller underhållsbesiktning, skyddade utrymmen samt avveckling av skyddsrum.

Skyddsrumproduktionen har resulterat i totalt 38 nya skyddsrum med 3411 platser.

För att upprätthålla kvaliteten i skyddsrumsbeståndet har 3 799 skyddsrum kontrollerats av kommunerna medan 621 skyddsrum har åtgärdats. Cirka sex procent av skyddsrumsbeståndet har därmed kontrollerats. Se tabellerna på nästa sida.

Objektgrupp	Anslagsutfall			
	1998	1999	2000	2001
Ny- och ombyggnad	83 433	74 630	38 169	16 732
Ny- och underhållsbesiktningar	23 314	22 560	25 115	19 640
Åtgärder efter besiktningar	60 708	46 591	30 890	12 787
Bristtäckning	62 451	39 067	13 308	798
Stora skyddsrum	19 320	14 053	7 265	0
Skyddade utrymmen, planering	517	374	216	0
Central adm (ADB-drift mm)	536	8	844	1 454
Summa skyddsrum och skyddade utrymmen	250 279 197 283 115 808			51 411

(Belopp i tkr)

Skyddsrum i ny- och ombyggnation				
	1998	1999	2000	2001
Antal skyddsrum	265	229	118	38
Antal platser	20 140	18 360	9 562	3 411
Kostnad, kr/plats	4 200	4 063	3 989	4 170
Skyddsrum i befintliga byggnader				
	1998	1999	2000	2001
Antal skyddsrum	20	34	8	0
Antal platser	2 050	3 937	960	0
Kostnad, kr/plats	14 700	15 300	10 157	0
Underhållsbesiktningar				
	1998	1999	2000	2001
Antal besiktigade skyddsrum	5 500	4 200	4 781	3 799
Antal åtgärdade skyddsrum	4 600	4 350	1 800	621
Åtgärdskostnad, kr/plats	125	100	160	176
Avvecklade skyddsrum				
	1998	1999	2000	2001
Antal skyddsrum	294	600	429	294
Antal platser	21 400	50 000	28 071	17 166

(Belopp i tkr)

Utvecklingen av kvalitetssystemet har fortsatt. Fem nya sakkunniga och 28 kontrollanter har utbildats.

Uppföljning av skyddsrumsverksamheten har genomförts i sex län. Avgränsning och fastställande av särskilt utsatta områden enligt försvarsbeslutet 1996 och 1998 års regionala mål- och riskanalyser visar att 93 kommuner har 198 särskilt utsatta områden. Bristen på skyddsrumplatser inom dessa områden uppgår till omkring 30 000 skyddsrumplatser. Behov av justeringar i kommunernas

avgränsningar görs fortlöpande i samband med verkets uppföljningar.

294 skyddsrum med 17 166 platser har avvecklats under året. Totalt finns nu omkring 67 500 skyddsrum med 7,2 miljoner platser.

Med hjälp av programmet *Skyddsplanering fysiskt skydd*, har verket för ett antal referenskommuner tagit fram beräkningar över behovet av skyddade utrymmen. En jämförelse har skett manuellt mot kommunernas arbete.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	51 845	–	120 679

(Belopp i tkr)

Redovisade kostnader i tabellen omfattar såväl bidrag till fastighetsägare för byggnation av skyddsrum som intern administration och planering.

Kommentar

Vid 90-talets början uppgick den årliga produktionen av nya skyddsrum till drygt 900 skyddsrum. Under 2001 har 38 nya skyddsrum producerats.

Ianspråktaga bemyndiganden för nyproduktion av 12 nya skyddsrum uppgick till 4,4 miljoner kronor. Regeringens inriktning i försvarspropositionen har medfört att ett arbete inletts för att undersöka möjligheter till att återta dessa samt tidigare lagda skyddsrumskostnader.

Beskedgivningen har stoppats vilket medför att nyproduktionen av skyddsrum inom något år helt upphör.

Viktig kompetens samt produktionsresurser inom området försvinner kontinuerligt. Den kraftiga nedgången av skyddsrumproduktionen blir mycket svår att ersätta under en anpassningsperiod.

Internationell verksamhet inom ramen för Partnerskap för fred

Mål

Målet är att inom ramen för PFF-samarbetet genomföra utbildningar och övningar som bidrar till ökad samverkan mellan nationella och internationella organisationer i katastrofområden, samt skapa förutsättningar för ett utökat kontaktnät och samarbete. Verket skall även utveckla utbudet av kurser.

Åtterrporter

Räddningsverket skall redovisa genomförd verksamhet samt kostnader och en analys av samarbetets inriktning och utveckling. Särskilt skall genomförandet av övningen Barents Rescue redovisas. Dessutom skall Räddningsverket lämna underlag till Överstyrelsen för civil beredskaps kvartalsrapporter vad avser PFF-verksamhet.

Räddningsverket har under året genomfört eller deltagit i aktiviteter enligt *individuella partnerskapsprogrammet*, IPP, för Sverige. I avtalet ingår att aktivt stödja deltagande från länder i Östersjöregionen. Inom ramen för IPP-avtalet har Räddningsverket anordnat tre kurser, övningen Barents Rescue 2001 samt deltagit i kommittéarbete, seminarier och planering av övningar och seminarier anordnade av andra svenska myndigheter eller EAPR-länder.

Räddningsverket har överlämnat kvartalsrapporter till ÖCB över verkets genomförda aktiviteter inom ramen för IPP-avtalet.

Räddningsverket har genomfört tre kurser för personal som ska leda eller planera internationella humanitära insatser eller räddningsinsatser. En av kurserna genomfördes i samverkan med Slovenien, och hölls i myndighetens skola i Ig utanför Ljubljana.

Stöd till katastrofcentrum

Från augusti 2001 finns en svensk expertstationerad vid Natos civila katastrofcentrum vid Natohögkvarteret i Bryssel. Räddningsverket står för alla kostnader och expertstödet är Sveriges bidrag till verksamheten vid centret.

Barents Rescue 2001

Räddningsverket har i samverkan med ansvariga svenska myndigheter genomfört övningen *Barents Rescue 2001*. Räddningsverket fick 1999 i uppdrag av regeringen att planera och genomföra en kärnenergi-beredskapsövning i Norrland under 2001. Övningen skulle genomföras i PFF anda och i Barentsregionen. Övningen skulle genomföras som en civil övning med stöd av Försvarsmakten.

En planeringsgrupp sammansatt från ett stort antal statliga myndigheter drev arbetet i de olika momenten som ingick i övningen samt rapporterade till en styrgrupp. En viktig del av planeringen gjordes i internationellt samarbete vid planeringskonferenser.

Syftet med övningen var att öka förmågan att samarbeta civilt – militärt och nationellt – internationellt. De skandinaviska och baltiska länderna samt Polen, Ryssland och Tyskland inbjöds att delta. Utöver dessa inbjöds övriga EAPC-länder att delta med observatörer i både planerings- och genomförandefasen.

Redan tidigare under våren genomfördes en larmövning med simulerad kärnkraftsolycka. Syftet var att öva och pröva de nationella och internationella larmkedjorna. Öv-

ningen fick positivt gensvar av deltagande länder och det internationella atomenergiorganet IAEA.

Den avslutande övningen Barents Rescue 2001 LIVEX genomfördes den 16-20 september 2001. Utöver dessa moment hölls ett antal förövningar och workshops inom respektive delmoment och specialområde.

Barents Rescue 2001 LIVEX bestod av flera övningsmoment såsom ledningsövning, praktiska fältövningar, mätövning, föreläsningar, workshops och teknisk utställning. Övningen hade cirka 1 500 deltagare från 22 länder. Scenariot var strålkällor som fanns på okända ställen och utgjorde ett hot mot människor och miljö. Bland deltagarna fanns 40 mätteam från elva länder. Ett antal verkliga strålkällor placerades ut inom avlysta och bevakade militära områden i anslutning till Boden. Mätning skedde från civila och militära helikoptrar, bilar och till viss del även flygplan. Intresset för mätövningen var mycket stort.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
52	14 245	193	4 770

(Belopp i tkr)

Kommentarer

För att stärka samarbetet med Balkanländerna genomfördes i Slovenien maj en kurs i Internationella humanitära hjälpinsatser. Det är första gången som ett sådant internationellt kurssamarbete har skett. Erfarenheterna från kursen är enbart positiva.

Räddningsverket avser utveckla kursutbudet och kommer under 2002 att genomföra två kompletterande kurser med syfte att öka kunskaper om stab och ledning vid katastrofinsatser samt räddningstjänst vid miljökatastrofer.

Räddningsverket har deltagit i Natos civila kommittéarbete inom Senior Civil Emergency Planning Committee, SCEPC, samt undergrupperna Civil Protection Committee, CPC, och Group of Experts on Warning and Detection Systems, GOEWDS. Räddningsverket har deltagit i sammanlagt 12 kommittémöten.

I övrigt har Räddningsverket deltagit i ett tiotal övriga PFF-aktiviteter. Till följd av hän-

delserna i USA under september har dock ett antal aktiviteter ställts in.

Räddningsverket har lämnat stöd till Ryssland, Estland, Lettland, Litauen som därigenom kunnat delta i flera PFF-aktiviteter. Samarbetet med Polen inom ramen för PFF har även ökat.

Övningar inom ramen för PFF har blivit allt viktigare för samarbetet mellan EAPC-länderna. Nationerna har nu erfarenheter av övningar och samarbetet har hög kvalitet. Samverkan mellan militära och civila myndigheter lyfts numera fram i scenarier.

Det strukturerade arbetet i de civila Nato-kommittéerna har under senare delen av året fått en ökad betydelse och omfattning på grund av terrorattacken mot USA. CPC arbetar bland annat med beredskap mot kemiska, biologiska och radiologiska vapen.

En särskild utvärderingsrapport från övningen Barents Rescue visar att huvudintrycket av övningen var mycket positivt.

I en enkät till organisations- och myndighetsföreträdare svarade 98 procent att de anser att det bör genomföras övningar som Barents Rescue 2001 även i framtiden.

Fredsfrämjande och humanitära insatser

Mål

Målet är att tillsammans med Försvarsmakten utveckla förmåga att genomföra fredsfrämjande och humanitära insatser bl.a. avseende PARP-mål för CIMIC och transportflyg för humanitära insatser.

Kommentarer

Samverkan med Försvarsmakten i Sverige under övningen Barents Rescue 2001, redovisar mycket positiva erfarenheter. Räddningsverket kommer att utifrån de erfarenheterna fortsätta arbetet med att utveckla förmågan att genomföra fredsfrämjande och humanitära insatser tillsammans med Försvarsmakten.

Erfarenheter från Räddningsverkets internationella insatser samt från samarbetet med FN utgör en stabil grund för verkets förmåga att kunna uppfylla sin del av PARP-målet när det gäller CIMIC.

Kommunala ledningsplatser

Mål

Målet är att Räddningsverket i samverkan med Överstyrelsen för civil beredskap skall bidra till att ledningen i kommunen har ledningsplatser med ett säkert och väl fungerande sambandssystem för verksamheten vid höjd beredskap.

Åtterrporterering

Räddningsverket skall redovisa årets produktion samt redovisa det utbetalade stödet för anordnande av ledningsplatser samt kommunernas behov av respektive tillgång på ledningsplatser.

Sex kommunala ledningsplatser som täcker ledningsbehovet för lika många kommuner har färdigställts. Utöver dessa har reservelverk installerats i kommunhus för att säkra strömförsörjningen till ledningsfunktionen vid allvarliga krissituationer.

Vid utgången av 2001 fanns det 37 kommunala ledningsplatser som färdigställts med produktionsstöd av Räddningsverket.

Arbete med genomförande av åtgärder pågår i ett tjugotal kommuner. 10,4 miljoner kronor har utbetalats för produktion av kommunala ledningsplatser.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
–	10 413	–	14 001

(Belopp i tkr)

Kommentar

För att säkerställa kommunledningens lednings- och samverkansbehov vid allvarliga krissituationer behövs en ändamålsenlig ledningsplats samt fungerande elförsörjning, telekommunikation, radiosamband och datorstöd.

Det totala behovet av kommunala ledningsplatser är svårt att överblicka beroende på att de stora kommunerna ofta är organiserade i kommundelar, vilka fungerar som egna kommuner.

Kommunerna har idag tillgång till fungerande tele- och IT-system. De senaste årens teknikutveckling och den höga utbyggnads-

takten inom området har dock inneburit att stora behov av att avgränsa brister i de olika systemen i fråga om säkerhet, uthållighet, försörjningssäkerhet och skydd existerar.

Ett omfattande analysarbete av kommunens behov, initierat av ÖCB, föregriper de tekniska åtgärderna. Detta har medfört en förlängd produktionsprocess för kommunala ledningsplatser.

I kommittédirektiven för den nya planeringsmyndigheten anges att produktionsansvaret för verksamheten bör överföras till den samma, och lokaliseras till den enhet som inrättats i Sollefteå.

Samverkan kommer att ske med representanter för planeringsmyndigheten hur och när en överföring av produktionsansvaret ska genomföras.

Utbildning av beredskapsmän

Mål

Målet är att utbilda 800 totalförsvarspliktiga beredskapsmän för att förstärka kommunernas beredskapsorganisation under höjd beredskap.

Åtterrporterering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och kostnad för utbildning av beredskapsmän.

Under perioden har utbildning genomförts för 689 beredskapsmän, fördelat på 468 med social inriktning, 93 med stabs- och informationsinriktning och 128 med teknisk inriktning. Totalt har 4 100 beredskapsmän utbildats sen utbildningen startade hösten 1997. Kostnaden för 2001 är 65,6 miljoner kronor.

Ekonomi

2001		2000	
Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
607	65 671	492	64 121

(Belopp i tkr)

Kommentar

Den 5 april beslutade riksdagen att beredskapsmannautbildningen ska upphöra från och med den 1 januari 2002. Målet att utbilda 800 beredskapsmän har inte nåtts. Verket har vidtagit åtgärder för att avveckla utbildningen.

Särskild åter- rapportering

Redovisning av verksamheten brandfarliga och explosiva varor 1 oktober - 31 december

Mål

Målet är att åstadkomma en säker hantering och import av brandfarliga och explosiva varor, som inte motverkar den tekniska utvecklingen eller handeln med andra länder. Detta skall ske genom regelarbete, tillsynsverksamhet samt prövning av frågor om tillstånd och godkännande.

Genom utbildning skall kunskapen höjas hos lokala tillstånds- och tillsynsmyndigheter och hos dem som hanterar brandfarliga och explosiva varor.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa insatser, kostnader och bedömt resultat av tillstånds-givningar, godkännanden, tillsyner (föranmäld, inte föranmäld och systemtillsyn) och utbildningar.

Räddningsverket skall redovisa insatser, kostnader och resultat för genomförande av EG-direktiv och för övriga föreskriftsprojekt samt bevakning och deltagande i standardiseringsgrupper.

Sprängämnesinspektionen avvecklades den 30 september 2001 som egen myndighet och inspektionens verksamhet och personal överfördes till Räddningsverket. Sprängämnesinspektionen har lämnat en årsredovisning för perioden januari – september 2001. Nedan återrapporteras verksamheten för tiden oktober – december 2001.

En väsentlig del av periodens verksamhet har ägnats åt att i olika avseenden få den genomförda organisationsändringen att bli effektiv. Integreringen av den nya verksamheten med verkets övriga verksamhet har inletts. Rekrytering till vakanta tjänster har påbörjats och verksamheten kommer successivt att öka till den nivå som gällde innan processen om verksamhetens lokalisering inleddes.

Regelarbete

Några förslag till nya föreskrifter har inte remitterats för synpunkter eller lagts fram för beslut. Något arbete har inte lagts på genomförande av EG-direktiv.

Ett antal frågor om ändringar i lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor samt i förordningen om farligt avfall för kasserade explosiva varor har behandlats.

Räddningsverket har under perioden aktivt medverkat i det nationella, europeiska och globala standardiseringsarbetet av betydelse för att förebygga olyckor vid hantering av brandfarliga och explosiva varor.

Tillsyn

Föranmäld tillsyn på egna tillsynsobjekt har utförts som planerat. Verket har inte kunnat medverka i de lokala myndigheternas tillsyner i den utsträckning de begärt.

Räddningsverket har tillsammans med den lokala polismyndigheten dagarna före nyår genomfört marknadskontroll av nöjesfyrverkerier på sju försäljningsställen i Stockholmsområdet. Det som kontrollerats har i första hand varit efterlevnaden av förbudet att sälja smällare och av den höjda åldersgränsen från 15 till 18 år samt att det är godkända produkter som säljs.

Tillstånd

Prövningen av tillståndsfrågor har i stort sett legat på en normal nivå med avseende på såväl antalet inkomna som antalet beslutade tillståndsärenden. De flesta tillståndsärendena har avgjorts inom en månad efter det att fullständigt tekniskt underlag funnits.

Besök i samband med tillståndsprövning har genomförts vid ett 30-tal gasanläggningar, ett 20-tal verksamheter för tillverkning av explosiva varor och ett 15-tal verksamheter för hantering av brandfarliga varor.

Godkännande

Antalet begärda godkännanden av explosiva varor för nöjesfyrverkerier har som vanligt ökat inför nyårshelgen jämfört med året i övrigt. Verket har godkänt cirka 80 procent av antalet ansökningar.

Utbildning och information

Medverkan i utbildningar i hantering av brandfarliga och explosiva varor har i stort sett haft samma omfattning som motsvarande period tidigare år.

En informationssats om säker hantering av fyrverkerier har genomförts, främst genom distribution av foldern *Tio goda råd på stubinen*, en informationsvideo som sänts i Sveriges Television, pressmeddelande, riktad information till polismyndigheterna och information på verkets webbplats.

Ekonomi

	2001	
	Intäkter	Kostnader
Regelarbete		671
Tillsyn		855
Tillstånd		933
Godkännande		163
Utbildning och information		708
Övrigt	4203	531
Totalt	4203	3861

(Belopp i tkr)

Kommentar

Det har inte till Räddningsverket rapporterats in några dödsolyckor eller olyckor med allvarligt skadade vid hantering av brandfarliga och explosiva varor för den aktuella perioden. Det har inte heller rapporterats några olyckor vid sådan hantering som orsakat omfattande skador på egendom eller miljön. En mer detaljerad redovisning av olycks- och tillbudsstatistiken kan göras först under våren 2002.

Övertagande av Sprängämnesinspektionens verksamhet

Särredovisning skall lämnas över kostnader för avvecklingen och en redovisning av hur eventuell övertalig personal respektive tillgångar och skulder omhändertagits.

Avvecklingskostnader

Den genomförda organisationsförändringen har orsakat både direkta och indirekta kostnader. Alla tillsvidareanställda vid Sprängämnesinspektionen utom en person följde med till Räddningsverket. Extrapersonal anställdes för att hantera arkiv och arkivhandläggning. Därutöver betalades licenskostnader för redovisningssystemet *Agresso*.

Avvecklingskostnaderna uppgick till cirka 200 000 kronor 2001. Ytterligare cirka 70 000 kronor beräknas betalas 2002. Tillgångar och skulder har övertagits till bokfört värde.

Avvecklingen har i allt väsentligt skötts av befintlig personal. Därigenom har avvecklingskostnaderna blivit relativt låga. Detta har dock inneburit att ordinarie verksamhet inte genomförts fullt ut.

Barnkonventionen

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa på vilket sätt myndigheten utifrån FN:s barnkonventions bestämmelser och intentioner har beaktat barnperspektivet i sitt arbete såväl internt som externt.

Räddningsverket arbetar med skydd mot olyckor i samhället. Barn och ungdomar är i det sammanhanget en prioriterad grupp. Genom forskning om barns förhållande till eld och andra risker bygger verket successivt upp en vetenskaplig grund för den omfattande informations- och utbildningsverksamhet som sedan flera år tillbaka bedrivs av de frivilliga försvarsorganisationerna och kommunerna. Verket bedömer att det finns behov av att utarbeta tydligare strategier för arbetet med kunskapspridning riktad till barn, ungdomar och vuxna och i det arbetet beakta även barnkonventionens bestämmelser och intentioner. Ett första steg tas under 2002 då hela verkets utbud av utbildningsmateriel för skolan revideras och utvecklas.

Kvinnor inom räddningstjänsten

Återrapportering

Räddningsverket skall särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet kvinnor inom räddningstjänsten.

I december 2001 hade sex kvinnor genomgått Räddningsverkets utbildning till heltidsbrandman. Det finns idag omkring 100 kvinnliga deltidbrandmän.

Två kurser har anordnats för kvinnor intresserade av brandmannayrket. Kurserna syftade till att öka kvinnors kunskap om och intresse för yrket. Totalt deltog 50 kvinnor. En utbildnings- och informationskurs för kvinnor verksam som brandmän inom den kommunala räddningstjänsten har genomförts. Ett femtiotal kvinnor medverkade, en kraftig ökning jämfört med förra året.

Räddningsverket kommer 2002 att stödja kommunala aktiviteter som syftar till ökad mångfald inom räddningstjänstverksamheten. Dessa aktiviteter ska, förutom att de ska stimulera kvinnor att söka sig till yrket, även stimulera etniska minoritetsgrupper att söka.

Resultatområden

Åtterrapportering

Räddningsverket skall särredovisa den avgiftsfinansierade verksamheten i följande resultatområden:

- Fortbildning och uppdragsutbildning
- Konferens- och internatverksamhet
- Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods.
- Tjänsteexport
- Förebyggande verksamhet mot internationella naturkatastrofer samt internationella katastrof- och räddningsinsatser

Uppdragsutbildning och tjänsteexport kommenteras i tidigare avsnitt.

Konferens- och internatverksamhet

Konferens- och internatverksamheten säljer i huvudsak tjänster till utbildningsverksamheten i verket. 17,6 miljoner kronor av redovisade intäkter kommer från den kommunala räddningstjänsten.

Under året har en utredning av verksamheten genomförts i syfte att effektivisera och rationalisera verksamheten. I arbetet har även framtida behov av förändringar för verksamheten analyserats och omställning påbörjats.

Resultatet för 2001 uppgår till ett överskott på 1 miljoner kronor vilket innebär ett ackumulerat överskott på 3 miljoner kronor.

I regleringsbrevet 2001 anges ett beräknat underskott för verksamheten. Att verksamheten istället genererat ett överskott beror bland annat på prishöjningar, fler konferenser och serverade måltider än planerat.

Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods

Farligt gods

Antal försålda prov har ökat med 22 procent jämfört med föregående år. Trots en sänkning av priset för förarproven från 200 kronor till 160 kronor i början på året så har intäkterna för proven ökat något.

Under året har nya regler för godkännande av utbildningsanordnare beslutats. Diskussioner pågår med Vägverket om samarbete vid provens genomförande.

Säkerhetsrådgivare

Antalet anmälningar till att genomföra säkerhetsrådgivarprov fortsätter att minska. Under året har totalt 180 prov genomförts. 137 per-

soner har godkänts som säkerhetsrådgivare. Totalt finns 887 godkända säkerhetsrådgivare i Sverige.

Resultatområdet redovisar ett överskott på 0,7 miljoner kronor för 2001, vilket innebär ett ackumulerat överskott på 5,5 miljoner kronor.

I regleringsbrevet 2001 beräknades överskottet bli ännu större. Att det slutliga resultatet blivit lägre beror på att priset på förarprov avseende farligt gods sänkts.

Förebyggande verksamhet mot internationella naturkatastrofer samt internationella katastrof- och räddningsinsatser

Kvarstående uppdrag från 2000 är stöd åt UNMACC för minröjning i Kosovo samt en återuppbyggnadsinsats i Tuzla i Bosnien.

Nya uppdrag under året är en stödinsats för World Food Programs hjälppersonal vid jordbävningen i Indien, en stödinsats för UNHCRs hjälppersonal i Guinea tillsammans med det norska Direktoratet för Sivil Beredskap, en insats med vattenrening i El Salvador efter jordbävningen i januari i samarbete med Sida och Unicef samt en insats i Afghanistan i samband med den humanitära krisen. Dessutom har ett EU-finansierat projekt för uppbyggnad av vägnätet i Huila-provinsen i södra Angola påbörjats.

Ekonomi för resultatområden

Resultatområde	Intäkter	Kostnad	Årsresultat	Balanserat resultat
Fortbildning och uppdragsutbildning	21 034	20 645	389	1 861
Konferens- och internatverksamhet	35 333	34 368	964	2 970
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare				
transport av farligt gods	5 726	4 990	736	5 543
Tjänsteexport	4 898	4 434	465	-3 675
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	74 944	74 637	307	3 413

(Belopp i tkr)

Redovisning av överlåtelse av övertalig materiel

Åtterrapporering

Statens Räddningsverk skall redovisa genomförd överlåtelse i delårsrapport och årsredovisning. Eventuella kostnader i samband med avyttringen skall redovisas separat.

Verket har överlåtit övertalig materiel från beredskapslager till myndigheter som Försvarsmakten och Luftfartsverket. Vidare har materiel överlåtit till kommuner. Organisationer som erhållit övertalig materiel är frivilliga brandkårer, Civilförsvarsförbundet, Hemvärnet, FFK, FRO samt hjälporganisationerna Läkarmissionen, Eriks-hjälpen, Sam-Hjälp samt Emmaus. Det bokförda värdet av den överlåtna materielen är 289 717 kronor.

*Finansiell
redovisning*

Resultaträkning

Beloppen anges i tusentals kronor

		2001	2000
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		819 899	809 654
Intäkter av avgifter och ersättningar	Not 1	174 698	155 364
Intäkter av bidrag		5 878	7 622
Finansiella intäkter	Not 2	3 204	974
Summa verksamhetens intäkter		1 003 679	973 614
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 3	- 422 778	- 396 081
Kostnader för lokaler		- 82 265	- 75 198
Övriga driftskostnader		- 368 644	- 351 404
Finansiella kostnader	Not 4	- 32 257	- 33 485
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 5	- 138 444	- 128 302
Summa verksamhetens kostnader		- 1 044 388	- 984 470
Verksamhetsutfall		- 40 709	- 10 856
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	Not 6	6 051	-
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		- 2 151	-
Saldo		3 900	-
Transfereringar och ersättningar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		326 469	348 752
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		8 295	6 864
Lämnade bidrag		- 331 421	- 355 616
Saldo transfereringar och ersättningar	Not 14	3 343	-
Årets kapitalförändring	Not 7	- 33 466	- 10 856

Balansräkning

Beloppen anges i tusentals kronor

		2001-12-31	2000-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	Not 8	6 020	8 363
Summa immateriella tillgångar		6 020	8 363
Materiella tillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 9	30 052	24 383
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 10	19 314	19 835
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 11	134 804	133 841
Pågående nyanläggningar	Not 12	29 134	42 272
Beredskapstillgångar	Not 13	1 043 055	1 044 448
Förskott mtrl anl.tillgångar		-	1 000
Summa materiella tillgångar		1 256 359	1 265 779
Varulager m m			
Varulager och förråd	Not 14	70 386	68 175
Pågående arbeten		-	2 030
Summa varulager m.m.		70 386	70 205
Fordringar			
Kundfordringar	Not 15	14 712	9 662
Fordringar hos andra myndigheter	Not 16	26 994	29 489
Övriga fordringar		2 885	375
Summa fordringar		44 591	39 526
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		19 044	18 137
Övriga upplupna intäkter		29 251	5 754
Summa periodavgränsningsposter	Not 17	48 295	23 891
Avräkning med statsverket	Not 18	- 38 164	- 28 753
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 19	107 107	31 702
Kassa, postgiro och bank		5 534	2 419
Summa kassa och bank		112 641	34 121
Summa tillgångar		1 500 128	1 413 132

Beloppen anges i tusentals kronor

		2001-12-31	2000-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 20	496 772	487 400
Balanserad kapitalförändring	Not 21	64 229	65 353
Kapitalförändring enligt resultaträkning		- 33 466	- 10 856
Summa myndighetskapital		527 535	541 897
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 22	2 873	2 028
Summa avsättningar		2 873	2 028
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 23	766 642	713 954
Skulder till andra myndigheter	Not 24	44 310	32 066
Leverantörsskulder		65 022	67 068
Övriga skulder		15 276	9 910
Förskott från uppdragsgivare och kunder		36 162	11 553
Summa skulder m.m		927 412	834 551
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		36 001	31 765
Oförbrukade bidrag		5 599	2 183
Övriga förutbetalda intäkter		708	708
Summa periodavgränsningsposter	Not 25	42 308	34 656
Summa kapital och skulder		1 500 128	1 413 132

Anslagsredovisning

Anslag/post		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelade medel
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret			
6:6:1	Skyddsrum Ledningsplatser o räddningscentraler	76 254	106 775
6:6:2	Materielanskaffning- och hantering, utbildning och administration	52 843	321 762
6:6:3	Ersättn till frivilliga försvarsorganisationer	Not 26	45 300
6:6:5	Civilpliktsrådet	162	1 692
6:6	Funktionen Befolkningsskydd och Räddningstjänst	Not 27	133 274
7:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor m m	5 528	25 000
7:3	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m m Enligt 36§ räddningstjänstlagen Enligt 37§ räddningstjänstlagen Statens haverikommissions utredningar		
7:3	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m m	Not 28	26 509
7:4:1	Förvaltning	-374	552 174
7:4:2	Utredning allvarliga olyckor		1 575
7:4	Samhällets skydd mot olyckor	-374	553 749
7:5	Brandfarliga och explosiva varor	Not 29	
Totalsumma		Not 30	1 081 709

Inkomsttitelredovisning

		Beräknat	Inkomst
Avräknat mot inkomsttitel:			
2552	Avgifter enl lagen om brandfarliga och explosiva varor,	Not 33	15 150
2713	Vattenföreningssavgift m m.		2 000

Finansiella poster

Högstbelopp

Anslag	Avser	Villkor	Utfall
6:6.2	Utgift för utbildning av civilpliktiga beredskapsmän	70 000	65 581
7:3	Utgift för stöd till Baltikum i samband med räddningsinsatser	1 000	-
7:4.1	Utgift för stipendiegivning	20	10
7:4.1	Utgift för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	5 000	2 975
7:4.1	Utgift för en persons tjänstgöring vid Org. for the Prohibition of Chemical Weapons	950	813
7:4.1	Utgift för finansiering av överlåtelse av bandvagn 206	4 200	192
7:5	Utgift för utredare för att genomföra organisationsändring	147	67

SÄI har även tidigare redovisat 49 tkr av utfallet i årsredovisningen per 2001-09-30

Beloppen anges i tusentals kronor

Fördelade anslags- belopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utfall Utgifter 01-12-31	Utgående överförings- belopp
		183 029	-143 041	39 988
		374 605	-349 013	25 592
		49 315	-46 538	2 777
		1 854	-1 799	55
		608 803	-540 391	68 412
		30 528	-24 685	5 843
			-5 191	
			-41 144	
			-2 475	
-4 435		49 505	-48 810	695
		551 800	-531 127	20 673
		1 575	-1 396	179
		553 375	-532 523	20 852
10 016		10 016	-4 018	5 998
5 581		1 252 227	-1 150 427	101 800

Bemyndiganderedovisning

Belopp i tusentals kronor

Anslag/post	Tilldelad bemyndiganderam		Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
					År 2002	År 2003	År 2004
6:6:1 Skyddsrum,ledningsplatser och räddningscentraler	Not 31	195 000	176 564	161 351	113 351	38 000	10 000
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor m m	Not 32	15 000	-	7 895	6 805	1 090	-

Finansieringsanalys

	2001		2000	
Drift				
Kostnader exklusive avskrivningar m m		-893 179		-831 958
Finansiering genom avgifter och bidrag:	173 597		155 364	
Intäkter av bidrag	5 877			7 622
Övriga intäkter	3 204	182 678	974	163 960
		-710 501		-667 998
<i>Finansiering från statsbudgeten:</i>				
Anslagsmedel som erhållits för drift	715 048		671 142	
Anslagsmedel som erhållits för täckande av underskott	0	715 048	20 879	692 021
Överskott/underskott av medel från drift		4 547		24 023
Ökning av lager	-181		-10 188	
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-25 568		24 634	
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	52 478	26 729	-67 873	-53 427
Kassaflöde till/från drift		31 276		-29 404
Investeringsverksamhet				
Investering i materiella tillgångar		-126 924		-147 489
Investering i immateriella tillgångar		0		-6 011
Summa investeringsutgifter		-126 924		-153 500
Finansiering av investeringar:				
Lån från Riksgäldskontoret	157 539		99 371	
-amorteringar	-104 850	52 689	-139 692	-40 321
Minskning av statskapital med medel som tillförts Riksgälden/statsbudgeten			12 773	12 773
Försäljning av anläggningstillgångar	4 468		3 966	
-därav medel som tillförts statsbudgeten	0	4 468	-567	3 399
Tillförda driftmedel		108 910		142 357
Medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet		166 067		118 208
Överskott/underskott av medel från investeringsverksamhet		39 143		-35 292
Minskning/ökning av korta skulder avseende investeringar		-4 653		4 213
Kassaflöde till/från investeringsverksamhet		34 490		-31 079
Uppbördsverksamhet				
Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten		6 051		
Ökning av korta fordringar avseende uppbördsverksamhet		-3 900		
Kassaflöde från uppbördsverksamhet		2 151		
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-2 151		
Transfereringar				
Utbetalda bidrag	-331 421		-355 616	
Kassaflöde till transfereringar	-331 421	-331 421	-355 616	-355 616
Finansiering av bidragsutbetalningar:				
-medel från statsbudgeten	326 469		348 752	
-medel från andra myndigheter	8 295		6 864	
Medel som erhållits för bidragsutbetalningar	334 764	334 764	355 616	355 616
		69 109		-60 483
Likvida medel vid årets början		5 368		65 851
Ökning/minskning av kassa och postgiro	3 624		-2 222	
Ökning/minskning av skuld till statsverket	-9 411		111 819	
Minskning/Ökning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	75 405		-170 083	
Minskning/ökning av banktillgodohavande	-509	69 109	3	-60 483
Likvida medel vid årets slut		74 477		5 368

Noter till balansräkning, resultaträkning, anslagsredovisning

Redovisningsprinciper

Allmänt

Belopp anges i tusentals kronor där annat ej anges. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag och enligt god redovisningssed.

Värdering av lager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det verkliga värdet på balansdagen. Det lägsta värdet har för publikationer bedömts vara försäljningspris minskat med beräknad försäljningsomkostnad och för resterande lager anskaffningspris.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder upptas till belopp varmed de beräknas inflyta efter en individuell bedömning. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Värdering av anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar för stadigvarande bruk med en ekonomisk livslängd på 3 år eller längre. För förvaltningstillgångar har ett undre värde satts till 10 tkr. Av-

skrivningar på anläggningstillgångar beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande livslängder används:

Datasystem	4 år
Byggnader och markanläggningar	10, 20 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3, 4, 5, 7, 8, 10 år
Beredskapstillgångar	5, 15, 20, 30 år

Fördelning av gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader har fördelats till resultatområden med respektive områdes kostnader som bas. För fortbildning och uppdragsutbildning, konferens- och internatverksamhet har en tiondel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive område.

För intyg för förare och säkerhetsrådgivare och tjänsteexport har en tredjedel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive område.

(Beloppen anges i tusentals kronor)

Not 1

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2001	2000
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	31 003	10 924
Intäkter av offentligrättsliga avgifter	32	-
Övriga intäkter i verksamheten	1 790	1 754
Intäkter per resultatområde		
Fortbildning och uppdragsutbildning	21 026	18 304
Konferens- och internatverksamhet	35 308	34 923
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods	5 726	6 745
Tjänsteexport	4 887	2 301
Förebyggande verksamhet mot internationella naturkatastrofer samt internationella katastrof- och räddningsinsatser	74 926	80 413
Summa intäkter för resultatområden	141 873	142 686
Summa	174 698	155 364

Not 2

Finansiella intäkter	2001	2000
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	2 697	1 452
Ränta bank mm	68	24
Valutakursdifferens	28	-523
Övriga finansiella intäkter	411	21
Summa	3 204	974

Tillgodohavande på räntekontot har ökat under året och därför har ränteintäkterna blivit högre.

Not 3

Kostnader för personal	2001	2000
Löner och arvoden	-268 385	-247 951
Förändring av semesterlöneskuld mm	-2 382	-3 071
Övriga ersättningar	-9 094	-9 007
Arbetsgivar- och pensionsavgifter	-124 380	-121 210
Övriga personalkostnader	-18 537	-14 842
Summa	-422 778	-396 081

Not 4

Finansiella kostnader	2001	2000
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	-32 459	-32 741
Övriga räntekostnader	-110	-421
Övriga finansiella kostnader	312	-323
Summa	-32 257	-33 485

Not 5

Avskrivningar	2001	2000
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	-2 444	-2 513
Byggnader och mark	-7 744	-7 211
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-52 682	-45 863
Beredskapstillgångar	-75 574	-72 715
Summa	-138 444	-128 302

Not 6

Intäkter av avgifter m m som inte disponeras av myndigheten	2001	2000
Försäkringsersättning för oljeskada	2 093	-
Avgifter mm för brandfarliga och explosiva varor	3 958	-
Summa	6 051	-

Avgiftsintäkterna har uppskattats utifrån erfarenhet och muntliga uppgifter från berörda företag.

Not 7

Årets kapitalförändring	2001	2000
<i>Utgifter/inkomster som anslagsavräknats men som inte utgör kostnad i resultaträkningen:</i>		
Årets amorteringar	103 295	138 511
<i>Kostnader/intäkter som påverkat resultaträkningen men som inte anslagsavräknats:</i>		
Periodiseringar	-8 311	-10 918
Förändring semesterlöneskuld	-2 382	-2 224
Förändring lager	2 464	8 286
Förändring anläggningstillgångar	-2 860	-17 612
Avskrivningar	-135 776	-126 848
Periodiseringar av transfereringar	9 336	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-2 093	0
Summa	-36 327	-10 805
Över/underskott i den avgiftsfinansierade delen av verksamheten		
Fortbildning och uppdragsutbildn.	389	1 428
Konferens- och internatverksh.	964	-5 954
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transp av farligt gods	736	1 332
Tjänsteexport	465	37
Förebyggande verksamhet mot internationella naturkatastrofer samt internationella katastrof- och räddningsinsatser	307	3 106
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	2 861	-51
Årets kapitalförändring	-33 466	-10 856

Not 8

Balanserade utgifter för forskning och utveckling	01-12-31	00-12-31
Anskaffningsvärde	12 510	6 499
Överförd tillgång från SÄI	326	-
Tillkommande utgifter	0	6 011
Ackumulerade avskrivningar	-4 147	-1 634
Överförd avskrivning från SÄI	-225	-
Årets avskrivning	-2 444	-2 513
Bokfört värde	6 020	8 363

Not 9

Byggnader, mark och annan fast egendom	01-12-31	00-12-31
Anskaffningsvärde	62 687	54 227
Under året färdigställda anläggningar och ombyggnationer	10 612	8 460
Årets utrangeringar	-1 410	-
Ackumulerade avskrivningar	-38 304	-32 127
Justering av ackumulerade avskrivningar	1 410	-1 922
Årets avskrivning	-4 943	-4 255
Bokfört värde	30 052	24 383

Not 10

Förbättringsutgifter på annans fastighet	01-12-31	00-12-31
Anskaffningsvärde	27 160	20 310
Föregående års inköp som färdigställts	1 000	-
Årets inköp	1 280	6 850
Ackumulerade avskrivningar	-7 325	-4 484
Justering av ackumulerade avskrivningar	-	115
Årets avskrivning	-2 801	-2 956
Bokfört värde	19 314	19 835

Not 11

Maskiner, inventarier, installationer m.m	01-12-31	00-12-31
Anskaffningsvärde	315 335	282 120
Överförd tillgång från SÄI	2 199	-
Föregående års inköp som färdigställts	1 035	-
Omklassificering av anläggningstillgångar	1 360	-
Årets inköp	51 987	43 766
Årets utrangeringar och försäljningar	-18 838	-9 111
Ackumulerade avskrivningar	-181 494	-146 899
Överförd avskrivning från SÄI	-1 841	-
Justering av ackumulerade avskrivningar	-	1 807
Just av ackumulerade avskrivningar pga utrangering och försäljningar	17 743	8 021
Årets avskrivning	-52 682	-45 863
Bokfört värde	134 804	133 841

Not 12

Pågående nyanläggningar	01-12-31	00-12-31
Ingående pågående nyanläggningar	42 272	
Färdigställda anläggningar av tidigare års pågående	-42 272	0
Varningssystem, Manöversyst 95	29 134	41 182
Kärnkraftsvarning, Manöversyst 95	0	1 090
Summa	29 134	42 272

Manöversystemet byggs upp och utplaceras i etapper runtom i Sverige t o m ca 2004. Allt eftersom etapper blir klara kommer de att redovisas som varningsmateriel alt installationer (kärnkraftsvarning).

Not 13

Beredskapstillgångar	01-12-31	00-12-31
Räddningstjänstmateriel		
Anskaffningsvärde	797 918	886 377
Årets inköp	24 192	52 556
Omklassificeringar av anläggningstillgångar	-2 346	
Årets utrangeringar och försäljningar	-23 253	-141 014
Ackumulerad avskrivning	-241 648	-306 901
Omklassificeringar av anläggningstillgångar	821	
Just av ackumulerade avskrivningar pga utrangering, förbrukning och försäljning	13 315	105 295
Årets avskrivning	-41 453	-40 043
Bokfört värde	527 546	556 270
Andningsskydd		
Anskaffningsvärde	869 247	865 558
Årets utrangeringar och förbrukningar	-2 320	3 689
Invärdering	11 613	
Ackumulerad avskrivning	-416 305	-388 026
Just av ackumulerade avskrivningar pga utrangering och förbrukning	987	610
Årets avskrivning	-28 846	-28 889
Bokfört värde	434 376	452 942
Varningsmateriel		
Anskaffningsvärde	64 025	69 386
Årets inköp	9 884	-6 236
Föregående års inköp som färdigställt	41 236	0
Årets utrangeringar och förbrukningar	-1 052	
Ackumulerad avskrivning	-27 915	-27 282
Just av ackumulerade avskrivningar pga utrangering och förbrukning	230	3 141
Årets avskrivning	-5 275	-3 773
Bokfört värde	81 133	35 236
Summa bokfört värde	1 043 055	1 044 448

Not 14

Varulager och förråd	01-12-31	00-12-31
Utrustning för hjälpinsatser	22 827	23 571
Publikationer och trycksaker	11 288	14 467
Drivmedel	697	1 100
Oljesaneringsutrustning	21 811	20 771
Regionala förråd för kemikalieolyckor	10 420	8 266
Materiel för transfereringar	3 343	-
Summa	70 386	68 175

Not 15

Kundfordringar	01-12-31	00-12-31
Inhemskas kunder	11 072	5 887
Utländska kunder	3 640	3 775
Summa	14 712	9 662

Not 16

Fordringar hos andra myndigheter	01-12-31	00-12-31
Riksskatteverket, mervärdesskatt	22 455	24 054
SIDA	1 778	2 683
Riksgäldskontoret	976	865
Försvarsmakten	304	353
Vägverket	217	188
Kustbevakningen	289	7
Övriga	975	1 339
Summa	26 994	29 489

Not 17

Periodavgränsningsposter	01-12-31	00-12-31
Förutbetalda hyror	18 147	17 670
Övriga förutbetalda kostnader	897	467
Upplupna intäkter internationell hjälpverksamhet	21 303	4 944
Upplupna avgiftsintäkter	7 800	-
Övriga upplupna intäkter	148	810
Summa	48 295	23 891

Upplupna avgiftsintäkter om 7 800 tkr avser de avgifter som de som tillverkar, importerar mm brandfarliga eller explosiva varor måste betala enligt SÄIFS 1999:4.

Not 18

Avräkning med statsverket **2001** **2000**
Ingående balans **-28 753** **-140 572**

Avräknat mot statsbudgeten:

Anslag:	2001	2000		
-	A1:1:3	-		5000
6.6.1	B3:1-2	143 041		200 961
6.6.2	B3:3	349 013		336 583
6.6.3	B3:4	46 538		44 641
6.6.5	B3:6	1 799		1 638
7.2	C3	24 685		30 326
7.3	C4	48 810		10 408
7.4.1	C5:1	531 127		552 079
7.4.2	C5:2	1 396		1 494
7.5	-	4 018		-

Inkomsttitlar:

2625	-	-578 128
2552	-58	-
2713	-2 093	-

Avräknat mot statsbudgeten totalt

1 148 276 **605 002**

Avräknat mot statsverkets
checkräkning:

Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-968 593	-858 628
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	2 093	567
Inbetalningar i SCR		
Uppbördsmedel	12 947	610 877
Transfereringar mm	-198 372	-245 999
Överfört från Sprängämnes- inspektionen	-5 762	
Utgående balans	-38 164	-28 753

Not 19

Behållning räntekonto RGK **01-12-31** **00-12-31**

Uppskattad fördelning:		
Ackumulerad ränta	31 934	31 496
Anslagssparande	34 701	56 647
Förskott från uppdragsgivare	36 162	11 553
Oförbrukade bidrag	5 600	2 183
Övrigt, bla ofinansierade invest	-1 290	-70 177
Utgående balans	107 107	31 702

Myndighetens uppskattade kortfristiga likviditets-
behov är ca 100 000 tkr.

Kreditutrymme 54 725 tkr.

Not 20

Statskapital, beredskapslager **01-12-31** **00-12-31**

Ingående balans	483 554	516 258
Beredskapslager invärderade	11 613	-
Föregående års avskrivning på invärderat beredskapsmateriel	-28 899	-26 134
Omföring till lånefinansiering av beredskapstillgångar	-	-6 570
Summa statskapital, beredskapslager	466 268	483 554

**Statskapital, övriga anslagsfinansierade
anläggningstillgångar**

Ingående balans	3 846	-
Årets inköp	4 060	-
Ändring av finansieringsform av anläggningstillgångar	29 002	3 846
Föregående års avskrivning på anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-6 404	-
Summa statskapital, övriga anslagsfinansierade anlägg- ningstillgångar	30 504	3 846
Utgående balans	496 772	487 400

Not 21

Balanserad kapitalförändring **01-12-31** **00-12-31**

Fortbildning och uppdragsutbildn	1 473	44
Konferens- och internatverksamh	2 018	7 960
Intyg för förare och säkerhets- rådgivare för transporter av farligt gods	4 807	3 475
Tjänsteexport	-4 174	-4 211
Förebyggande verksamhet mot internationella naturkatastrofer samt internationella katastrof- och räddningsinsatser	3 106	-20 879
Täckande av förlust för resultat- område Förebyggande verk- samhet mot internationella naturkatastrofer samt internation- ella katastrof-/räddningsinsatser	-	20 879
Invärderade anläggningstillgångar	4 480	7 881
Överförd kapitalförändring fr SÄI	3 431	-
Övrigt	42 787	19 566
Omföring från statskapital	-29 002	0
Omföring till statskapital	35 303	30 638
Utgående balans	64 229	65 353

Not 22

Avsättningar för pensioner **01-12-31** **00-12-31**

Ingående balans	2 028	337
Årets utbetalningar	-832	-628
Årets avsättningar	1 677	2 319
Utgående balans	2 873	2 028

Not 23

Lån i Riksgäldskontoret	01-12-31	00-12-31
Lån för förvaltningstillgångar		
Ingående balans	136 837	163 374
Under året nyupptagna lån	75 280	54 507
Årets amorteringar	-49 505	-81 044
Utgående balans	162 612	136 837

Av skulden till RGK 162 612 tkr, är 43 776 tkr kortfristig och 118 836 tkr långfristig. Beviljad låneram uppgår till 192 000 tkr.

Lån för beredskapstillgångar (exkl andningsskydd)

Ingående balans	577 117	590 901
Under året nyupptagna lån	82 259	44 864
Årets amorteringar	-55 346	-58 648
Utgående balans	604 030	577 117

Av skulden 604 030 tkr utgör 300 000 ett bundet amorteringsfritt lån och 304 030 tkr ett rörligt lån. Beviljad låneram uppgår till 720 000 tkr.

Summa skuld RGK **766 642** **713 954**

Not 24

Skulder till andra myndigheter	01-12-31	00-12-31
Försvarsmakten	3 587	4 829
Riksskatteverket	8 830	7 726
Riksskatteverket, mervärdesskatt	7 652	4 685
Försvarets forskningsanstalt	7 801	1 337
Statens pensionsverk	2 997	2 938
Statens lantmäteriverk	-	2 333
Riksgäldskontoret	3 076	2 785
Försvarets materielverk	1 004	102
SMHI	1 650	-
Övriga	7 713	5 331
Summa	44 310	32 066

Not 25

Periodavgränsningsposter	01-12-31	00-12-31
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter m m	32 314	26 928
Upplupna löner inkl sociala avgifter m m	2 047	2 517
Upplupen ränta	912	948
Övriga upplupna kostnader	728	1 372
Oförbrukade bidrag SSI	4 887	2 183
Övriga oförbrukade bidrag	712	-
Övriga periodavgränsningsposter	708	708
Summa	42 308	34 656

Not 26

Utbetalningar till frivilligorganisationer	01-12-31	00-12-31
Anslag 6:6.3 (2000 B3:4)		
Svenska röda korset (SRK)	13 301	12 704
Frivilliga flygkåren (FFK)	3 455	3 300
Sv brukshundklubben (SBK)	1 925	1 900
Sv brandförsvarsföreningen (SBF)	12 666	12 011
Sveriges civilförsvarsförb (SCF)	11 861	11 726
Sv livräddningssällskapet (SLS)	3 330	3 000
Summa	46 538	44 641

Not 27**Anslag 6:6**

Ursprungligt tilldelade medel till SRV för anslag 6:6 uppgår till 569 809 tkr. Tilläggsbudget justerar 6:6.1 med -52 445 tkr, 6:6.2 med -41 727 tkr och 6:6.5 med -108 tkr. Utöver SRV disponerar AMS 24 000 tkr på anslag 6:6. Återbetalning av den minskade tilldelningen kommer att ske 2002.

Not 28**Anslag 7:3**

Av anslag 7:3 har av tilldelat belopp fördelats 4 435 tkr till Kustbevakningen.

Not 29**Anslag 7:5**

Fr o m oktober 2001 ingår f d Sprängämnesinspektionens verksamhet i Räddningsverket varvid resterande anslag har överförs. Av det ingående överföringsbeloppet på anslag 7.5 får 3 178 tkr användas efter beslut av regeringen.

Not 30**Totalt anslagsparande**

Intecknade åtagande	
Preliminära bedömningar av möjliga bidragsärenden för förebyggande åtgärder mot jordskred och naturolyckor per 2001-12-31	1 500
Preliminära bedömningar av möjliga ersättningsärenden enl 37§ Räl per 2001-12-31	11 600
Preliminära bedömningar av möjliga ersättningsärenden enl 36§ Räl per 2001-12-31	400
Ej avslutade beställningar 2001	11 100
Summa	24 600

Not 31**Anslag 6:6.1**

Under 2001 får beställningar av skyddsrum och ledningsplatser mm som medför nya förpliktelser uppgå till högst 160 000 tkr.

Not 32**Anslag 7:2**

Bemyndigande tillämpas från och med 2001 för bidrag för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor mm. Beslut om bidrag som tagits t o m budgetåret 2000 ingår inte.

Not 33**Inkomsttitel 2552**

Den beräkande inkomsten baseras på 12 månader. Utfallet avser 3 månader. Inkomsttitelredovisningen har överförts från Sprängämnesinspektionen.

Not 34**Ekonomiska bindningar**

Gällande hyreskontrakt med bindningstid mer än ett år redovisas nedan, specificerat på sluttidpunkt samt framtida kostnad, i dagens penningvärde, vilken för vissa kontrakt inkluderar en indexuppräknings för 2001 enligt avtal. Den kapitalskuld som anges för vissa hyreskontrakt är sådan skuld som uppstår om kontraktet ej förlängs efter slutdatum.

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Kd Karolinen	2003-12-31	16 783	
Kd Tekniklokaler	2002-03-31	124	3 476
Sthlm kontor för Civilpliktsrådet	2002-09-30	136	90
Sthlm kontor Johannes brandst	2003-12-31	868	
Solna, kontor för avd BEx	2004-03-31	3 358	
Rosersberg	2006-06-30	74 902	
Rosersberg, motionshall	2003-07-31	1 740	7 239
Revinge	2004-06-30	24 227	
Revinge, kontors- moduler service	2003-02-28	158	8
Revinge, fordons- hall etapp 2	2004-06-30	6 381	14 560
Revinge, kontors- moduler Hörby	2003-08-31	618	112
Sandö, skolan	2004-06-30	29 931	
Sandö, markarr	2016-12-31	263	
Sandö kallförråd	2005-12-31	864	1 415
Sandö, förråd			
Fiskja	2002-12-31	1 137	
Skövde, S:a Ryd	2012-07-01	75 293	
Skövde, Hasslum basanl.	2004-09-30	8 130	
Skövde, Hasslum fordonshall	2006-12-31	5 706	3 933
Skövde, Hasslum Flamman	2004-09-30	1 276	2 337
Skövde, stabs- utbildn byggnad	2006-03-31	4 173	6 279
Herrljunga, förråd för avd INT	2006-06-30	1 040	

Not 35

Räddningsverkets ledning och styrelse

Ordförande

Christina Salomonson
f 1946, Generaldirektör

Överdirektör

Lars Hedström
f 1953, överdirektör, Räddningsverket

Styrelseledamöter:

Christina Ullenius
f 1943, rektor, Universitetet i Karlstad
Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:
Universitetet i Karlstad, Nordiska Ministerrådet (Styr-
grupp), Edbergsstiftelsen, Stiftelsen Inova i Värmland,
Sveriges Universitets- och Högskoleförbund, Styrelsen
för lokalkontoret Nordea i Karlstad, Nordiskt
universitetssamarbete NUS och European University
Association, EUA

Marianne Waller

f 1942, överdirektör, Pliktverket
Innehar uppdrag i följande styrelse:
Nämnden för personalvård för totalförsvarspliktiga

Erik Langby

f 1951, kommunalråd, Nacka kommun.
Innehar uppdrag i följande styrelser:
Business Arena Stockholm AB och Nacka stadshus och
AB Nackahem.

Marie Hafström

f 1944, generaldirektör Kustbevakningen
Innehar följande uppdrag i styrelser och råd:
Kustbevakningen, Rådet för räddningstjänst, Försvars-
rådet och Arbetsgivarkollegiet.

Bengt Holgersson

f 1941, landshövding i Skåne län
Innehar följande uppdrag i styrelser och råd:
Länsarbetsnämnden i Skåne, Malmö-Sturup Flygråd och
Statens jordbruksverk

Leif Björnlod

f 1939, politisk sekreterare, Miljöpartiet
Innehar följande uppdrag i styrelser:
Arvika kommunstyrelse.

Urban Ahlin

f 1964, riksdagsledamot

Tommy Nordin

f 45, VD, Svenska petroleum institutet
Innehar följande uppdrag i styrelser:
Oljekrisnämnden, VINNONAs programråd för transport-
sektorns energianvändning

Vid styrelsens sammanträden har följande personalföre-
trädare för arbetstagarorganisationerna deltagit:

Lars Holm, SEKO

Solveig Lindahl, SACO

Marie Norrby, SACO

Tommy Rosenberg, ST

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare
och styrelsens ledamöter enligt förordning 2000:605 om
årsredovisning och budgetunderlag.

Generaldirektör

Christina Salomonson

Löner och andra skattepliktiga förmåner 760 798 kronor
exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören har rätt till pension enligt för-
ordningen 1995:1038 om statliga pensioner m m.

Inga andra avtal om pension finns.

Överdirektör

Lars Hedström

Löner och andra skattepliktiga förmåner 611 326 kronor
exklusive sociala avgifter.

Styrelsen

Till styrelsen har i arvoden och andra skattepliktiga
förmåner utbetalas: 73 591kr.

Christina Ullenius: 10 400 kr

Marie Hafström: 9 760 kr

Erik Langby: 6 630 kr

Marianne Waller: 10 591 kr

Ove Fredholm (tidigare ledamot): 5 200 kr

Leif Björnlod: 12 063 kr

Urban Ahlin: 9 338 kr

Bengt Holgersson: 8 060 kr

Tommy Nordin: 1 549 kr

Ekonomisk sammanställning

Tusentals kronor

	2001	2000	1999	1998	1997
Låneram för investeringar					
beviljad låneram	912 000	951 000	1 364 000	156 000	111 200
utnyttjad låneram	766 642	713 954	754 275	123 203	76 876
Kontokredit på räntekonto					
beviljad kontokredit	54 725	123 914	91 285	86 460	78 166
maximalt utnyttjad kontokredit	-	-	-	-	6 906
Räntor					
räntekostnader	-32 568	-33 162	-5 681	-4 888	-3 642
ränteintäkter	2 766	1 476	3 281	4 509	3 104
Avgiftsintäkter disponerade					
beräknade enligt regleringsbrev	177 193	193 200	157 000	156 200	159 000
faktiskt redovisade	174 698	155 364	225 195	161 600	261 761
ej disponerade 1)					
beräknade enligt regleringsbrev	17 150	1 500	5 000	-	-
faktiskt redovisade	6 051	-	2 064	23 194	3 557
Anslagskredit för ramanslag					
beviljad anslagskredit	37 058	38 020	48 589	34 731	33 725
utnyttjad anslagskredit	-	373	-	6 360	-
Anslagssparande för ramanslag					
intecknade åtaganden	101 800	164 938	190 760	26 191	121 852
	24 600	58 500	89 400	66 800	109 790
Tilldelade bemyndiganden 2)					
totalt gjorda åtaganden	210 000	490 000	540 000	337 000	398 500
	169 246	176 564	301 639	446 669	568 641
Medeltalet anställda	1 006	953	925	879	784
Årsarbetskrafter	908	883	881	826	751
Driftskostnad per årsarbetskraft	962	932	984	990	1 133
Årets kapitalförändring	-33 466	-10 856	-30 168	63 693	19 752
Balanserad kapitalförändring	64 229	65 353	44 004	492 898	398 853

1) 15 150 tkr är beräknade för helåret 2001. T.o.m 30 sept 2001 bokfördes inkomsterna av Sprängämnesinspektionen. 2 000 tkr är beräknade för avgiftsintäkter för oljeskadeersättning.

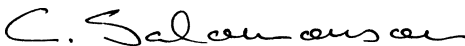
2) I bemyndiganderedovisningen anges den totala ramen som tilldelad bemyndiganderam. Samma belopp anges här. För åren 1997-1998 fanns ingen total ram utan endast en ram för årets nya förpliktelser.

Återrapportering av generella nyckeltal

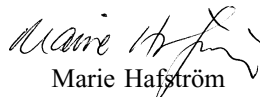
Nyckeltal för 2001

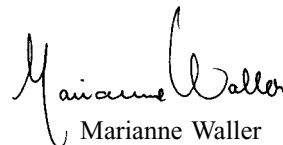
<u>Konsultkostnadsstruktur</u>	2001	2000	1999	1998	1997
Summa kostnader för externa konsulter och tillfälligt inhyrd personal	60%	58%	84%	108%	56%
Summa totala personalkostnader hos myndigheten					
<u>Lokalkostnader</u>					
Lokalkostnad (för LOA)	93 tkr	87 tkr	89 tkr	102 tkr	-
Antal årsarbetskrafter					
Lokalarea (LOA)	107 m ²	109 m ²	107 m ²	113 m ²	-
Antal årsarbetskrafter					
<u>Personalutveckling</u>					
Summa utbildningsdagar	6 dagar	7 dagar	-	-	-
Antal årsarbetskrafter					
<u>Overheadkostnader</u>					
Overheadkostnader	7%	-	-	-	-
Verksamhetens totala kostnader					

Karlstad 13 februari 2002

Christina Salomonson
Ordförande

Christina Ullenius

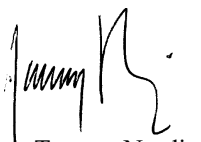

Marie Hafström

Marianne Waller

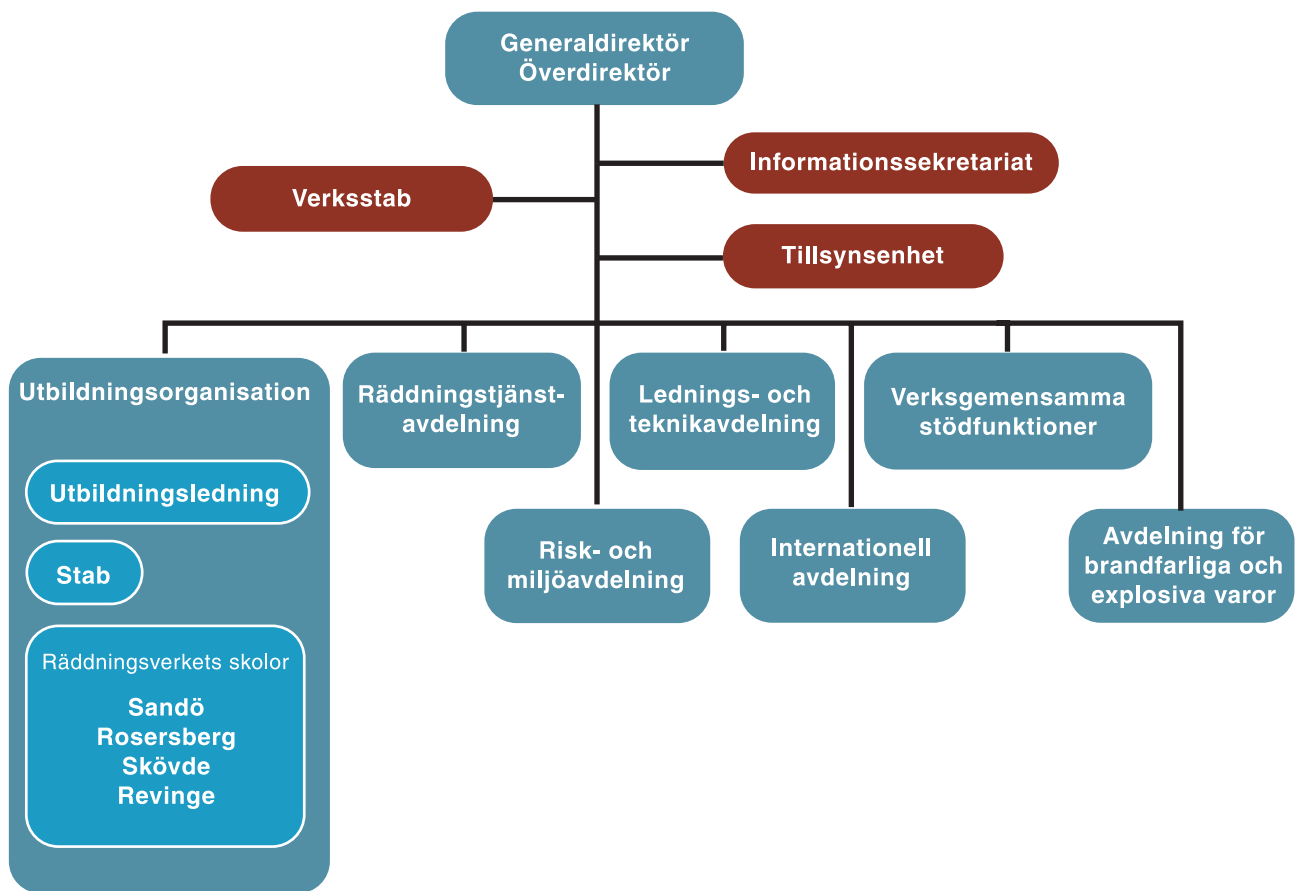

Erik Langby

Leif Björnlod

Bengt Holgersson

Tommy Nordin

Urban Ahlin

Räddningsverket hade vid utgången av år 2001 1006 anställda, varav 391 kvinnor och 615 män. Räddningsverkets organisationsnummer är 202100-3914.

